Poštnina plačana v gotovini

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 Din

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto VIII. Ljubljana, 15. oktobra 1936 Štev. 41.

Izhaja vsak četrtek. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa cesta štev. 29/I. Poštni predal štev. 345. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo.

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. — V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2½ dolarja. — Naročnino je treba plačati vnaprej. — Za odgovore je priložiti znamko.

Zimska pomoč

»Kritikovati je veliko laže, kakor pomagati in ustvarjati,« bo gotovo rekel marsikateri, ki je zadnjič čital članek o zimski pomoči.

To je res, zato se bomo pa danes malo pogovorili o tem, kako bi se dala z uspehom organizirati zimska pomoč za ljudi, ki bodo čez zimo ostali brez zaslužka in pomoči. Gotovo bo med temi predlogi marsikaj zdravega in koristnega in še nekaj: gotovo bodo ti predlogi osnovani na podlagi, ki je vse kaj drugega, kakor je prostovoljni d a v e k.

Vzemimo si druge, severne dežele za zgled in posnemajmo jih! Storimo vse, kar je v naših močeh, da se akcija za zimsko pomoč izvede z soudeležbo posameznikov in da dobe te podpore p o t r e b n i, tako da bo od te imelo čim več ljudi pravo korist.

Že lansko leto smo na tem mestu pisali, da na Angleškem bolnišnic in velikih sanatorijev ne vzdržuje država kakor pri nas, ampak da jih vzdržujejo zasebna dobrodelna društva. Vsako tako dobrodelno društvo si šteje v čast, da zgradi in vzdržuje kakšno veliko bolnišnico; vsaka članica, vsak član — in ti člani so navadno zelo ugledni in spoštovani ljudje — si šteje v posebno čast, če pri privatnih prireditvah, ali pri nabiranju po cestah in pisarnah zbere čim večje zneske.

Ta način bi lahko uvedli tudi pri nas in tudi za zimsko pomoč.

Nemci na primer so od najvišjega do najnižjega vsako leto v službi zimske pomoči. Gotovo se bo marsikdo od vas spomnil slik v ilustrovanih listih, ko smo celo berlinsko policijo videli, kako na konjih pobira prostovoljne prispevke za zimsko pomoč.

Čim več ljudi, čim več u g l e d n i h ljudi bi delalo za zimsko pomoč, tem večji bi bil uspeh takšne akcije.

V Ljubljani imamo mnogo dobrodelnih društev in takih društev, ki bi jim moralo biti namen, da podpirajo slabe in za zimo nezadostno preskrbljene. Vsa ta društva bi morala podpreti akcijo za zimsko pomoč. Imamo dalje veliko kulturnih društev in kulturnih delavcev, ki bi vsi lahko podprli takšno dobrodelno akcijo — akcijo za zimsko pomoč.

Pomislite samo, kako lepe in velike uspehe in kako velike denarne koristi bi se lahko dobile za zimsko pomoč s koncerti, z zabavami, predavanji itd.! Trdno sem prepričan, da bi tudi elitna zabava z bogatim sporedom, čeprav bi bila namenjena samo povabljenim, čeprav bi vstopnina stala tudi sto dinarjev, bila popolnoma razprodana.

Akcijo za zimsko pomoč bi lahko izdatno podprli tudi veliki dnevni časopisi. Spomnim se, da je lani beograjsko »Vreme« vsak dan vabilo s članki in z zasebnimi obiski svojih urednikov pri vseh mogočih tvrdkah in pri uglednih osebnostih, da podpro njihovo akcijo za zimsko pomoč. In ravno tako se spomnim, da je ta akcija beograjskega »Vremena« imela odličen uspeh.

Tudi pri nas bi lahko tako delali, tudi pri nas bi lahko vodilno dnevno časopisje objavljalo imena oseb in društev, ki so s prispevki podprli takšno dobrodelno akcijo. Trdno smo celo prepričani, da bi marsikateri zasebnik ali društvo, ki bi sicer svojo podporo privatnim društvom ali posameznikom odreklo, tako akcijo podprlo.

Tudi ta predlog in ta zgled bi veljalo posnemati.

Z dobro voljo se marsikaj lahko doseže. Z dobro voljo in z vztrajnostjo se premikajo goré. Razumljivo je pa, da je kakor pri vsaki stvari tudi tu treba natančnega in smotrnega načrtnega dela. In... dosegli bi se zneski, ki bi bili vse kaj drugega, kakor ga vrže na primer prostovoljni, socialni d a v e k, o katerem smo zadnjič pisali na tem mestu.

Haka.

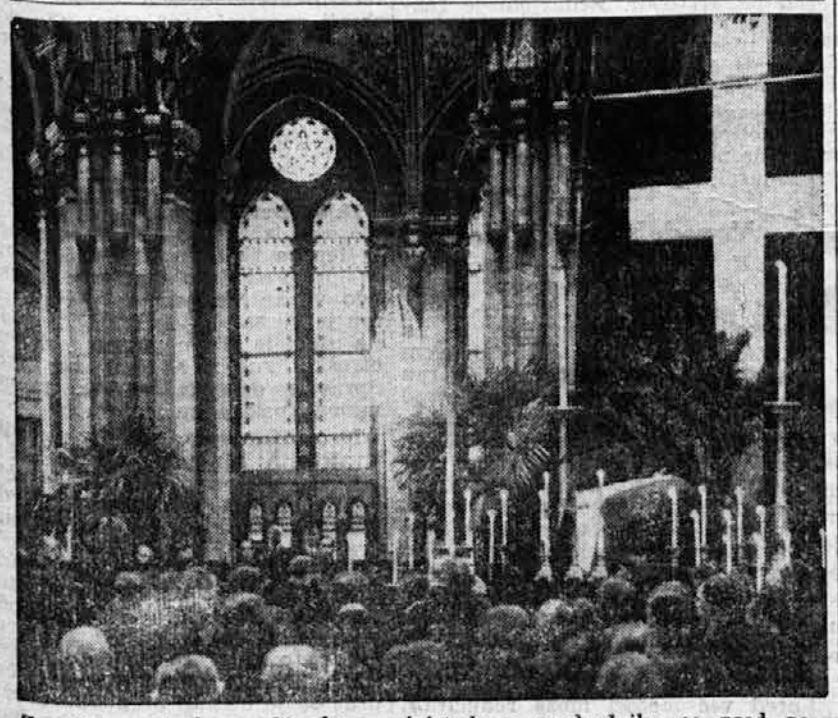

Zemeljske ostanke madžarskega ministrskega predsednika so pred pogrebom položili na mrtvaški oder v glavni sejni dvorani madžarskega parlamenta

Razgled po svetu

Schuschnigg preureja Avstrijo

Konec heimwehrovske „države v državi" — Nepristranska slika španskih razmer

Ljubljana, 14. oktobra

Razvoj avstrijske notranje politike je v soboto stopil na novo, skoraj bi rekli senzacionalno pot. Po malone 20 urni ministrski seji je avstrijska vlada sklenila razpustiti polvojaške organizacije (heimwehr) in izdati zakon o uvedbi obvezne milice.

Takšen bi bil kratki rezultat dolge seje. Toda kar koj naj povemo, da je ta rezultat velepomemben in da ga ni bilo lahko doseči; zato se je seja tudi tako zavlekla, da bi bil kancler Schuschnigg skoraj zamudil pogreb ministrskega predsednika Gömbösa v Pešti.

Izhodišče sobotnih sklepov je razhod med bivšema podkanclerjema majorjem Feyem in knezom Starhembergom, obema voditeljema heimwehra. Major Fey je že od umora kanclerja Dollfuša v juliju 1934 nekam na slabih nogah; čeprav mu nihče ne more ničesar dokazati, govori vendar ves Dunaj, da je mož igral hudo čudno vlogo pri tem umoru. Takrat se je tudi začelo trenje med njim in knezom Starhembergom, trenje, ki je bilo oni teden dozorelo do odkritega spora.

Knez Starhemberg se je čutil močnejšega od svojega nasprotnika: zakaj ne bi poskusil še kanclerja samega ukrotiti? Dal mu je zatorej ultimat: ali se kancler postavi na njegovo stran in proti majorju Feyu, ali mu bo pa on, knez Starhemberg, odpovedal zvestobo.

Schuschnigg se pa ni dal ugnati, temveč je pogledal nevarnosti v oči: to bo najlepša priložnost za razpust nadležne heimwehr. A kaj, ko sta v vladi dva heimwehrovska ministra, podkancler Baar in finančni minister Draxler! Da bi ju kratko in malo izkrcal? Že prav, samo kaj bodo gospodarski krogi rekli, če v času devalvacij, v dneh ko je avstrijska vlada slavnostno zatrjevala, da ne bo šilinga poslala za frankom in liro — če v takem času odstopi finančni minister?!

To je bil tisti vzrok, ki je raztegnil ministrsko sejo skoraj na 20 ur: treba je bilo najti izhod iz kočljivega položaja. In žilavi Schuschnigg ga je našel: Baar in

Madžarski ministrski predsednik Gömbös je prejšnji teden med zdravljenjem v Nemčiji umrl

Draxler sta najprej odstopila in še prosvetni minister Pertner z njima in zvezni predsednik je njihov odstop vzel na znanje — a koj nato jih je na novo imenoval na ista mesta, s to razliko, da zdaj niso bili več vezani na heimwehr. Tako je bil volk sit in koza cela, če nam

Dosedanji podpredsednik madžarske vlade Darányi je po Gömbösevi smrti postal ministrski predsednik

je dovoljena ta krepka primera; zdaj je imel Schuschnigg proste roke in zavarovan hrbet, da je lahko tvegal tisto, kar mu je bilo najvažnejše: razpust heimwehra.

Starhembergov naskok se je izjalovil. Potomec slavnega branilca Dunaja pred Turki leta 1683. je hotel postati s svojim heimwehrom država v državi, toda pokazalo se je, da mu v strategiji še manjka prakse njegovega pradeda.

Heimwehra ni več. Položaj se je v Avstriji razčistil. Zdaj vsaj vemo, v katero smer Avstrija gre. Obvezna milična služba naj okrepi armado, za vse druge bolj ali manj privatne garde in za politične vplive dovzetne polvojaške organizacije pa v Avstriji ne sme biti več prostora. Načelo sámo nedvomno ni slabo.

Španija v angleški luči

Na Španskem se pretekli teden ni nič pomembnega dogodilo: uporniki še zmerom drže Oviedo, vladni še zmerom čakajo tolikokrat napovedanega napada na Madrid, drugod se pa fronta tudi ni prida spremenila. Porabimo to priložnost in oglejmo si španske zadeve iz druge, nekoliko višje perspektive, iz perspektive nevtralnega angleškega znanstvenika.

Alleson Peers, profesor španščine na liverpoolski univerzi, je te dni izdal knjigo »Tragedija Španije od 1930 do 1936«. Slika, ki jo pisec podaja, je zares tragična. Zraven je pa orisana s tolikšno nepristranostjo, da bi jo pri popisovanju sodobnih dogodkov težko kje srečali — s tolikšno nepristranostjo, da skoraj ne razberemo piščevega političnega prepričanja.

Profesor Peers priznava, da je bila diktatura Prime de Rivera v začetku Špancem dobro došla; prav tako spoštuje pogum in domovinsko ljubezen, ki jo je pokazal španski kralj, ko ga je republika strmoglavila. Toda njegove simpatije niso na strani monarhije — še manj pa diktature. In vendar ni pristaš levičarske vladavine, ali bolje, če je, ni slep za njene napake; brezobzirno jih slika in biča. Posebno v zadnjem poglavju z značilnim naslovom »Kaos«. Tam beremo:

»Kopica dozdevno med seboj nezveznih puntov je rodila revolucijo, iz revolucije se je pa izcimila ena izmed najbolj krvavih in najsurovejših državljanskih vojn, kar jih pozna svet: tako stopa zgodovina druge španske revolucije v svoj tragični konec... Druga republika je v dobesednem pomenu besede mrtva.« In dalje pravi pisec: »Klanje na debelo na tej kakor na oni strani — takšna je slika, kakor daleč seže oko. Človek ubija, kolje človeka. Namesto kulture smo dobili kaos...«

Še eno angleško sodbo! Bivši predsednik angleške vlade, sir Austen Chamberlain je prav te dni zapisal:

»Kdor misli, da je sedanja madridska vlada prvoborilka za svobodo ali demokracijo, se prav tako moti kakor tisti, ki se mu recimo vladavina sovjetske Rusije zdi demokratska. V nobeni teh dveh režimov ni ničesar, kar bi bilo za nas Angleže posnemanja vredno. Naj zmaga ta ali ona stranka: konec španske državljanske vojne more biti samo diktatura. In diktatura proletariata nima prav nič več spoštovanja pred osebno in politično svobodo kakor desničarska diktatura.«

*

Španska revolucija je poleg potokov krvi, solz in gorja rodila tu pa tam tudi tragikomične pripetljaje. O takem dogodku poročajo iz Prage:

V Prago se pripelje prihodnje dni novi madridski poslanik Louis J i m e n e z d e A s u a, dozdaj podpredsednik španske poslanske zbornice. Prejšnji poslanik, Louis Garcia G u i j a n o, je pri aprilskih volitvah prodrl na desničarski listi in je odstopil kot poslanik. Njegovo funkcijo je prevzel poslaniški tajnik Gaspar San y T o v a r, pristaš uporniške vlade v Burgosu.

Kdo bo zdaj pravi španski praški poslanik? Češka vlada se v to zadevo ne vtika, čeprav obstoje zanjo d a n e s le zastopniki z a k o n i t e in priznane vlade v Madridu. Tovar je izjavil, da njemu ni nič mar, koga pošlje madridska vlada, čes da je on zakoniti zastopnik burgoške vlade in da bo to funkcijo še dalje vršil v p o s l o p j u š p a n s k e g a p o s l a n i š t v a.

Kajpada češka vlada nima ne pravice ne dolžnosti, vtikati se v notranji španski spor. Tako se bo moral zakoniti španski poslanik sam pobrigati za to, kako bo prevzel vodstvo poslaništva. Gladko ta stvar gotovo ne pojde...

V Berlinu so nervozni

Ni čuda! Staro prijateljstvo med Nemčijo in Italijo je dobilo precejšnjo razpoko: italijanska vlada je bila namreč liro razvrednotila, ne da bi bila vprašala Nemce, kako pojde to nemški marki v račun. In kajpada marki to n i k a k o r ne gre v račun.

Drugi vzrok nemške nervoznosti so Angleži. Ali nam ne gredo ti zakrknjeni reakcionarji in kapitalisti, sovražniki vsega, kar po novotarijah diši, sovražniki posebno boljševizma in revolucionarstva — ali nam ne gredo sklepat pomorskega dogovora baš z Rusi! S tistimi Rusi, ki so sodeč po Goebbelsovih časopisnih pripovedkah doma in na tujem baš letos tako krvavi, da se človeku kar gabi? (Krvavi so bili boljševiki že prej, še mnogo bolj; a takrat njihova »kri« še ni šla nacistom tako v račun; takrat jim je bil ubogi Dollfuß mnogo krvoločnejši...) Nu, tem Rusom mislijo Angleži dovoliti, da bodo lahko zgradili 7 novih križark z 18 centimetrskimi topovi in več podmornic; vrhu tega bi Rusi dobili proste roke tudi za pomorsko oboroževanje v Pacifiku (proti Japonski, nemški sestri po imperializmu).

Z a t o so v Berlinu nervozni!

Observer

SAMO

Bronki BONBON

ZAVIT V PAPIR Z NAPISOM

Bronki UNION

JE ORIGINALEN

VSE DRUGO ODKLONI KER JE PONAREJENO.

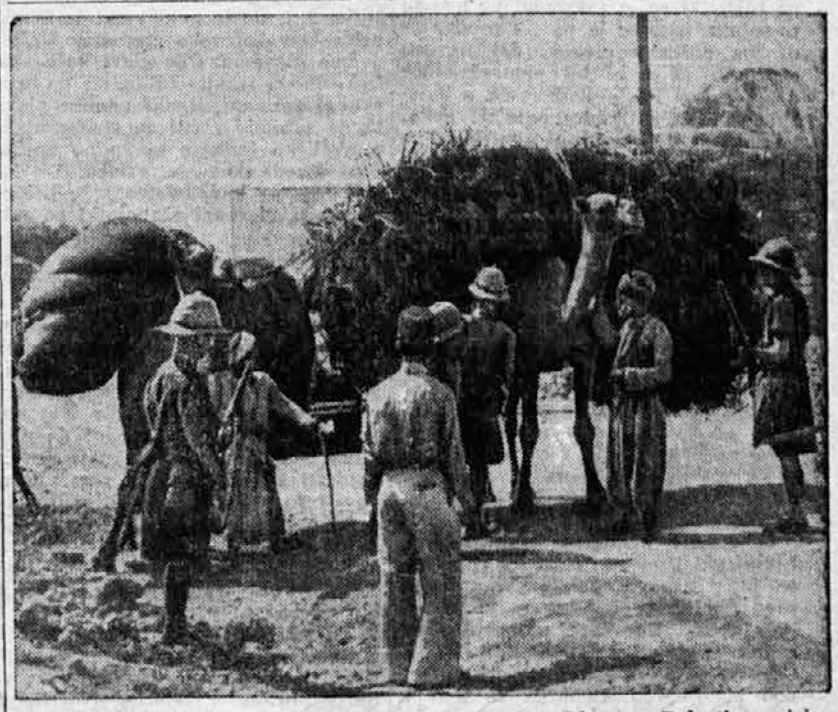

Zaradi neprestanih neredov so angleške vojaške oblasti v Palestini prisiljene pregledati vsak tovor, ki ga domačini prinesejo v mesto. Le tako lahko preprečijo tihotapstvo orožja za nezadovoljne domačine, ki jim priseljevanje in bogatenje Židov ne gre v račun

Kronika preteklega tedna

Slovenski Fenixovci so zborovali

Dne 9. t. m. zvečer se je vršil pri Mikliču ustanovni občni zbor Društva »Feniksovih« zavarovancev v Sloveniji. Namen tega društva — predseduje mu Ivan Jeras — je zaščita koristi »Feniksovih« zavarovancev.

Iz poročila dr. Fetticha, tajnika pripravljalnega odbora, se je videlo, da znaša skupna zavarovalna vsota 24.162 zavarovancev 620 milijonov dinarjev. Po matematičnem računu bi morala znašati premijska rezerva za to zavarovalno vsoto 193 milijonov din. Dejanska premijska rezerva pa dosega le 67·3 milijona din. Ostali del premijske rezerve je naložen v dolarskih akceptih naše države, od njih so pa le menice za kakšnih 10 milijonov dinarjev v rokah beograjskega meničnega ravnateljstva. Ostale menice v prvotni vrednosti 90·7 milijona dinarjev zadržujejo nekatere banke v Curihu in na Dunaju kot poroštvo nasproti dunajskemu »Feniksu«.

Posebna spomenica, ki jo je novo društvo naslovilo na trgovinskega ministra g. Vrbanića, poudarja predlog, da naj se čimprej store potrebni diplomatski ukrepi zaradi vračila onih inozemskih menic, ki bi dvignile premijsko rezervo našega »Feniksa« na 155 milijonov dinarjev, tako da bi znašal primanjkljaj le okrog 15%. »Feniksovi« zavarovanci v spomenici tudi zahtevajo, da se ustanovi pri trgovinskem ministrstvu poseben odbor, ki bo rešetal »Feniksove« zadeve, nadziral njegovo poslovanje in javnost točno obveščal o poteku sanacijske akcije.

■ **Junaštvo kmečkega fantička.** Pri Bartolovih v Dragi nad Čabrom je sredi noči izbruhnil požar. Vsa družinica bi bila postala žrtev nesreče, da se ni v poslednjem trenutku prebudil Bartolov sinček Ljubi. S komolci in koleni si je hrabro delal pot skozi ogenj, da zbudi svojce, speče v spodnjih prostorih. Nato je priklical še sosede na pomoč. Mali junak je pri tem delu dobil strašne opekline. Zdaj se zdravi v ljubljanski javni bolnišnici in z občudovanja vredno potrpežljivostjo prenaša hude bolečine. Popolnoma zdrav najbrže ne bo nikoli več, še bolj ko to, ga pa muči misel na domače, ki jih je sicer obvaroval smrti v plamenih, a jim je ogenj popolnoma uničil že itak neznatno imetje.

■ **Nočni napad pri Sv. Martinu na Pohorju.** Pred nekaj dnevi se je vračal posestnik Jernej Rafolt iz Bojtine v temni noči z vozom domov. Zdajci ga je napadel neznanec in mu zagrozil, češ: »Očenaš zmoli, ker te bom zaklal!« Nato ga je z bikovko udaril parkrat po glavi. Ko se je posestnik spet zavedel, je opazil, da mu je napadalec odnesel z voza več kil masti in še drugega blaga.

■ **Angleški časnikar Seton Watson** je po daljšem obisku v naši državi 10. t. m. na povabilo predsednika češkoslovaške vlade dr. Milana Hodže odpotoval v Prago.

■ **Niso jima dovolili da bi se poročila, pa sta hotela v smrt.** Kmetje iz okolice Kumanova so našli na polju nevarno ranjeno 16 letno Elizabeto Brajkovićevo, ob njej pa njenega 19 letnega izvoljenca Slobodana Ivkovića, že mrtvega. Ker fantovi starši niso dovolili poroke, sta mlada človeka hotela v skupno smrt. Mladenič je deklico ranil in nato v veri, da je mrtva, še sebe ubil.

■ **Ljubljanska in zagrebška Delavska zbornica dobita komisarja.** Pred nekaj dnevi je minister za socialno politiko in narodno zdravje imenoval banskega svetnika Nikolo Filipovića za komisarja pri Delavski zbornici v Zagrebu. Poverjeno mu je nadzorstvo nad celotnim poslovanjem zbornice. Obenem je imenovana tričlanska komisija z nalogo, da preišče poslovanje zbornice v preteklih letih. Razlog za te ukrepe je predvsem v tem, da je upravni odbor zbornice odklonil zahtevo ministrstva, da se znižajo plače zborniškim nameščencem. — Z ministrovim odlokom je postavljen tudi ljubljanski Delavski zbornici komisar. Zbornično poslovanje v preteklih 3 letih bo pa tudi v Ljubljani pregledala posebna tričlanska komisija.

■ **Drugo poroko svoje žene je ravno še mogel preprečiti, ko se je po 22 letih vrnil iz Rusije domov.** V Radimirovcu pri Bosanskem Novem so se ondan na Radakovićevi domačiji odpravljali k poroki hišne gospodinje Ljubice. Vesela družba je prijazno sprejela in pogostila nekega popotnega tujca, ki se je razgledal po hiši in prisotnih, nato se je pa tik preden je družba odšla v cerkev, dal nevesti spoznati. Tujec ni bil namreč nihče drugi kakor Pavle Radaković, o katerim se je bila Ljubica poročila nekaj tednov pred njegovim odhodom na gališko fronto. Kot vojni ujetnik je prišel v Rusijo, odkoder se mu je šele po 22 letih posrečilo priti domov. Ljubica je moža z veseljem sprejela. Z novo poroko seveda ni bilo nič. Ženin in svatje so pa veselo gostijo kar nadaljevali v proslavo Pavlove vrnitve.

■ **Udeležba države pri železarni v Zenici.** 97% delnic železarne v Zenici je v državnih rokah, le 3% jih imajo zasebniki. Država je znatno povišanje svojega deleža dosegla šele pred kratkim, ko je železarna zaradi gradbe nove valjarne izdala v svrho zvišanja svoje glavnice (s 3 na 15 milijonov dinarjev) nove delnice, ki jih je pokupila država.

■ **Primer nelojalne konkurence v Ljubljani.** Prejšnji četrtek popoldne se je v neki manufakturni trgovini pred Škofijo oglasil kupec, ki je nehote zbudil trgovčevo pozornost. Možaku je utegnilo biti kakih 60 let. Oblečen je bil v zakrpano obleko, izpod ponošenega klobučka so mu pa viseli prameni sivih las. Način, kako si je ogledoval razno blago, povpraševal po cenah in zahteval različne vzorce, se je pa zdel trgovcu prestrokovnjaški za preprostega kmečkega možička. Ogledoval si je zato čudnega kupca pozorneje, nato je pa prav po detektivsko iznenada segel po njegovih brkih. In glej! Njegov sum je bil utemeljen. Starčka je namreč z dokajšnjo spretnostjo igral našemljen mlad trgovski pomočnik, ki je v službi v neki ljubljanski manufakturni trgovini. Razkrinkani kupec se je na vrat na nos spustil v beg. Stražniku, ki ga je zajel, je priznal, da ga je na pustolovsko pot že večkrat poslal njegov gospodar, da mu kot strokovnjak prekontrolira cene konkurentov. Združenje trgovcev je ta primer konkurence ostro obsodilo in bo ukrenilo vse potrebno, da podobni dogodki ne bodo več kvarili ugleda trgovskega stanu.

■ **Ta mesec se prično v Londonu trgovinska pogajanja** med našo državo in Anglijo. Povečal naj bi se predvsem jugoslovanski izvoz kmetijskih pridelkov v Anglijo, na drugi strani pa izvoz angleških tekstilnih izdelkov v našo državo.

■ **Pohlep po posestvu je razdejal družinsko srečo.** Pri Nalarjevih v Podgradu pri Zalogu se je prejšnjo soboto zvečer odigrala rodbinska žaloigra, katere žrtvi sta postala dva brata. Pijan je prišel domov starejši sin Jernej in očital materi, da mu noče izročiti posestva. Grozil je obema bratoma, ki materi pomagata pri gospodarstvu, nato je pa v nenadnem napadu podivjanosti navalil na mater. Sin Alojzij ji je priskočil na pomoč, Jernej ga je pa z nožem hudo obklal. Mati in oba sinova so zbežali iz hiše in so se zatekli v bližnjo Kanskovo tovarno, kamor jim je med neprestanimi grožnjami sledil tudi Jernej. Da ga prestraši, je Alojz skozi ključavnico zapahnjenih vrat, za katera so se bili zatekli, ustrelil in pri tem smrtno zadel Jerneja, ki se je bil prav takrat sklonil.

■ **Oddaja gradbenih del na novem traktu mariborske bolnišnice.** Dne 3. t. m. je ljubljanska gradbena tvrdka Tomažič izlicitirala dela na novem traktu mariborske bolnišnice.

■ **Fantiček, ki je hotel peš v Nemčijo, da najde očeta.** Brezposelni rudar France Podbevšek iz Zagorja je letošnjo pomlad odrinil v Nemčijo, da najde tam kruha zase in svojo družinico. Sreča mu je bila mila; pomagalo mu je zlasti to, da živi v Nemčiji tudi njegov oče. Dobil je delo. Toda zaradi devizne zapore ni mogel poslati ženi potrebnega denarja za preživljanje. Moledoval je pri pristojnih oblastvih, da bi dovolili njegovi družini preselitev v Nemčijo. Odgovora pa ni bilo od nikoder, in tako se je 14letni Podbevškov sinko olunačil ter jo peš mahnil na pot v Nemčijo. Na nemški meji je bilo njegovega pohoda konec. Moral se je vrniti na Dunaj, odondod pa spet peš (na konzulatu so mu dali en cel šiling) čez hribe in doline k materi v Zagorje.

■ **Čudna kača vnema ljudsko domišljijo.** 2. t. m. je neki kmet iz Smuke prinesel v kočevsko gimnazijo kačo z dvema glavama. Obe glavi kače smokulje imata razvita čutila, sta pa tesno skupaj zraščeni. Redki primer plazilke je zanimiv zlasti za strokovnjake, a okoliško ljudstvo si čudno »prikazen« seveda po svoje razlaga.

■ **Strašno hudodelstvo v Rodici pri Somboru.** Neznani razbojniki so vdrli v hišo bogatega posestnika in trgovca Antona Steina. S sekirami so razsekali njegovo ženo Ano in mlado snaho Marijo. Odnesli so precej gotovine in mnogo raznih dragocenosti. Razbojniki so očitno dobro vedeli, da sta obe ženski sami v hiši, in da so domači z gospodarjem vred na bližnji pristavi.

■ **Eksekutorja je zaprl v klet** neki posestnik iz Selovca, misleč da nima nihče, zlasti pa ne eksekutor pravice popisati letošnje zaloge vina. Posredovati so morali orožniki, zadnjo besedo pa bo kajpak izreklo pristojno sodišče.

■ **Tržiška občina bo kupila bivšo Mallyjevo tovarno.** Pogajanja se že bližajo koncu; urediti je treba le še majhna nesoglasja. S tem nakupom bo postala občina lastnica ogromnega poslopja, ki bo vanj spravila prav vse tržiške urade. Prostorno dvorišče bo uporabila za sadni in zelenjavni trg, in bo tako odpravljen velik nedostatek, saj je lega zdajšnjega trga skrajno nehigienična.

Druga stran kolajne

Staljin danes mogočnejši kakor kdaj koli poprej

Po velikem moskovskem septembrskem procesu so časniki zapisali marsikatero tehtno o omajanosti Staljinovega režima, o buni med ljudstvom, o uporih med vojaštvom itd. Posebno o odstavitvi Jagode, načelnika GPU (sovjetske tajne policije), je bilo mnogo ugibanja, večidel v škodo ruskega diktatorja. Zato ne bo nezanimivo, kako sodi o tem najresnejši angleški list »Times«. Prav te dni je namreč v njem izšel uvodnik o odstavitvi Jagode in njenih posledicah za bodočo sovjetsko notranjo in zunanjo politiko.

»Times« pravi, da je izkrcanje Jagode pač najdrznejša poteza, ki sta jo do današnjega dne storila Staljin in Vorošilov. Zinovjeva, Kamenjeva in njune pajdaše spraviti pred sodišče, ni bilo nobeno junaštvo, saj so bili to sami strti ljudje, slabiči, ki se ruska javnost ni dosti zmenila zanje. Če se pa kdo upa Jagodo odstaviti, torej moža, ki je »atentatorje« razkrinkal, moža ki je leta in leta z neizprosno brezobzirnostjo izvrševal Staljinove zapovedi, je moral imeti za to že zelo tehten vzrok.

Ključ do te skrivnosti utegne biti zakulisje moskovskega procesa. Staljin se je bil vidno odmaknil od Lenjinovega doktrinarstva in se je približal nacionalizmu (t. j. bolj ruskemu kakor internacionalnemu pojmovanju sovjetske politike). To pa ni bilo všeč precejšnji manjšini stranke, okoli 300.000 članom od 2 milijonov. O njih sicer ne bi mogli trditi, da spadajo k »atentatorjem«, toda ko so v Moskvi videli, kako močna je ta manjšina, so sklenili po vsaki ceni diskreditirati trockizem; zato so izsilili prosluli proces. Potem je pa vlada nastopila proti možu, ki naj bi bil zanemaril svojo glavno dolžnost, da namreč ni o pravem času poročal o vseh strujah, ki se pojavljajo v stranki, in da jih ni zatrl.

Vzrok Jagodovega padca je to, da ni zavrl naraščanja manjšinske opozicije v stranki.

Sedanja sovjetska vlada je po »čistilni« akciji močnejša kakor kdajkoli poprej; Staljinova politika je prodrla. Staljin je gospodar stranke in s tem tudi vlade, Vorošilov ima pa trdno v rokah armado. Vse stare zvezde so se utrnile ali so pa hudo obledele. Celo Molotov in Kalinin, še pred dvema letoma slavnejša od Vorošilova, sta se morala umakniti v ozadje. Svojo moč bo Staljin porabil za to, da okrepi in izpopolni armado: sovjetska vlada namreč misli, da se je notranjepolitični položaj občutno popravil in da velika nevarnost Rusiji ne grozi več od znotraj temveč od zunaj. (Č. K.)

150.000 din za eno odlikovanje

bodo Čehi plačevali

»Na Češkem so po prevratu odpravili plemstvo in redove. Do letos to ni imelo slabih posledic. Zdaj so si pa praktični Čehi dejali, da bi vendarle ne bilo tako nápak, če bi se tudi oni ponašali z odlikovanji, kakor se ponašajo vsi mogoči njihovi sosedi; samo pametno bi bilo, če bi od tega tudi država lahko kaj vtaknila v žep.

In res so te dni pripravili zakon o redovih in odlikovanjih. Kdor si bo hotel privoščiti odlikovanje, ga bo moral plačati; do 100.000 Kč (150 tisoč din) pojde tarifa — kakršne stopnje bo pač odlikovanje... Izvzeta so le odlikovanja za hrabrost.

Češka državna blagajna bo lahko zadovoljna: zakaj dokler bo svet stal, se bodo ljudje pehali za zunanje priznanje, zasluženo ali nezasluženo. In dokler bo svet stal, bodo zaradi takšnega priznanja, če bo treba, tudi segali v žep.

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vrši vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst: Francija št. 1117-94, Paris; Luxemburg: št. 5967, Luxemburg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

Epilog družinske tragedije

Sestri ubili brata-bedaka

Po materini želji sta živeli sami z njim, odrezani od sveta. — Čez leto dni se je še nesrečnicama zmešalo Zdaj so ju ozdravljeni izpustili iz blaznice

H. D. London, oktobra

Mrežasta vrata broadmoorske umobolnice so se odprla in izpustila na prosto dve ženski. Tako se je končala tragedija, ki se je bila začela že pred 30 leti ali še več, tragedija, ki je lani stopila v poslednje dejanje...

*

Manchestrska porota je lani v juliju spoznala Katarino Gertrudo Walshovo in Evelino Konstanco Alexandrovo, roj. Walsh, krivi umora lastnega brata, Georga Silvestra Walsha. Toda zdravniki so izpovedali, da sta sestri umobolni, in zato so ju zaprli v Broadmoor.

O tragediji mi je takrat pripovedovala tretja sestra Walshova, mrs. Hibbertova, živeča v Prestonu.

Walshove so imele brata bebca, Georgea po imenu. Bebast je bil postal tisti dan, ko je njegovi sestri Evelini še kot dojenček padel v veži iz naročja na tla. Evelina se je nesreče tako prestrašila, da ni dosti manjkalo, pa bi se bilo še njej zmešalo. Počasi se je vendar popravila in čez nekaj let se je celo poročila in odšla od doma.

Bedak je živel pri svoji materi in drugi sestri Katarini. Tedaj je pa leta 1934. mati umrla. Pred smrtjo je še poklicala svoji hčeri k sebi in jima izsilila prisego, da bosta skrbeli za svojega brata in da ga nikoli ne bosta pustili iz hiše.

Evelina je odšla od moža in se je skupaj s Katarino naselila doma, samo da ustreže materini poslednji želji.

Takrat se je začelo tisto peklensko življenje, ki je imelo trajati celo leto dni.

Sestri sta morali paziti, da sosedi ne izvedo, kaj je z Georgem, drugače bi njegovo bebstvo prišlo oblastvom do ušes in bi siromaka zaprli v umobolnico. Zato se ga nista upali niti trenutek pustiti samega, boječ se, da bi utegnil oditi zdoma. Tako so živeli kakor v praveati trdnjavi za zabarikadiranimi vrati in okni. Samo sestra mrs. Hibbertova in njeni otroci so imeli dostop v hišo.

Nesrečnemu Georgeu je bilo takrat kakšnih trideset let. Živa duša ne ve, kaj se je dogajalo v njegovi ubogi glavi; drži le to, da se je po materini smrti docela spremenil. Začel je namreč besneti.

Lahko si mislimo, kako živčno ubiti sta morali biti Evelina in Katarina po enem letu takšnega mučeništva — tem bolj, ker sta le predobro vedeli, da ju nihče na svetu ne more rešiti strašnega sožitja z bebcem, sožitja, ki sta si ga nakopali iz gole ljubezni do matere.

*

Bilo je 11. junija 1935. Mrs. Hibbertova je prišla k samotarkama na obisk. Dobila ju je živčno tako razdraženi, da jo je groza obšla. Hotela ju je pomiriti in potolažiti, tedaj sta ji pa sestri med solzami in v presekanih besedah povedali, da sta imeli prepir z nekim sosedom, ker jima je grozil, da ju bo ovadil na policiji, češ da vlada v njihovi hiši vprav peklenski trušč in kričanje.

Vsa zbita je mrs. Hibbertova odšla v svojo sobo in malo legla, da se odpočije. Toda dolgo ni spala; zdramili so jo Katarinini klici.

Odšla je dol in je dobila obe sestri v bebčevi sobi. George je ležal na svoji postelji... mrtev.

»Poglej, kaj sva storili,« je rekla Evelina s strahotno mirnim glasom.

Z grozo je mrs. Hibbertova stekla na policijo. Blaznici so aretirali; dobili so ju ob mrtvečevi postelji, ko sta molili za mrtvega brata.

*

Te dni so miss Katarino Walshovo in mrs. Evelino Alexandrovo izpustili iz broadmoorske umobolnice. Ni šlo lahko; da se ni njuna sestra vse leto toliko pehala, da ni celo ministrom pisala in jih za božjo voljo zaklinjala — kdo ve, kako dolgo bi še sestri-mučenici žileli med norci! Kdor ju je zdaj videl, zunaj broadmoorskih zidov, mu pač ne bi niti na um prišlo, da sta bili kdaj blazni. Ker v resnici nikoli nista bili; le peklensko življenje v bebčevi družbi, v popolni odrezanosti od sveta, le to jima je bilo malone omračilo um...

E. Segonzac

To je pa le preveč!

Č. K. Newyork, okt. — Reporter filmskih tednikov Ward se je ondan vtihotapil z dvema pomočnikoma na staro torpedovko, ki je ameriški mornarici služila za tarčo pri ostrem streljanju.

Ward je o tem streljanju tudi res napravil film; prav te dni ga predvajajo v ameriških kinih. Samo da je drzni reporter odnesel nevarne rane, oba njegova pomočnika je pa ubilo.

Ko bo Ward ozdravel, se bo moral še pred sodiščem zagovarjati.

Nevaren poklic

C. D. Quebec, okt. — Te dni je neki glumač razkazoval v varieteju svojo umetnost: »žagal« je žensko na dvoje.

Gledalci so zadrževali dih, le nesrečnici sami menda ni bilo prav nič hudo, zakaj smejala se je, kar so ji usta dala.

Zdajci je pa vstal neki starec, planil na oder, pograbil nož na mizi in ga zasadil glumaču v hrbet.

Nesrečnega artista so odpeljali v bolnišnico, njegovega napadalca so pa aretirali. Redarjem je razlagal, da ni mogel več gledati, kako more kdo tako hladnokrvno žagati žensko na dvoje.

Lep čas je trajalo, preden so mu dopovedali, da je bilo »žaganje« nedolžen trik. A ubogi artist — Lalonde mu je ime — se bo le težko izmazal.

Novodobna pravljica

F. K. Praga, okt. — Prejšnjo soboto se je v Bratislavi tole pripetilo:

Okoli desetih dopoldne je na vrata nekega stanovanja v drugem nadstropju potrkal berač. Ko mu je odprla gospa, je zdrdral svojo običajno molitvico o koščku kruha, lakoti in mrazu in o božjem plačilu. Najprej po slovaško, potem po nemško. Že se je pripravljal, da izprosi miloščino še v madžarščini — v Bratislavi znajo celo beračі vse tri deželne jezike — ko mu je gospa segla v besedo. Da ji je hudo žal, vendar mu ne more nič dati; že šest njegovih današnjih prednikov je morala odpraviti praznih rok. Kajti sama ne premore niti beliča, ker so ji že pred več meseci moža reducirali, druge službe pa ne dobi. Sploh ne ve, kaj naj stori, zakaj ob enajstih pride mlekar; dolžna mu je 20 Kč, in če mu ne plača, ne bo več mleka. Kaj bodo potem otroci počeli, sam ljubi Bog ve.

»Kočljiva reč, res,« je menil resno berač. »Veste kaj, gospa? Tolikokrat ste mi že dali vbogajme, a otroci ne smejo stradati brez mleka, seveda ne. O priložnosti mi boste že vrnili, gospa — če ne, pa tudi ne bom v Donavo skočil.«

Po teh besedah je segel v žep in stisnil odreveneli gospe 20kronski bankovec v rokó. In še preden je tolikanj nepričakovano obdarovana utegnila darilo zavrniti ali se vsaj zahvaliti zanj, je bil berač že izginil po stopnicah.

(»Prager Tagblatt)«

Vzgoja

A. K. Newyork, sept. — V Jefferson-Cityju (Montana) je stražnik prijel 12letnega zamorčka Jimmyja Childsa, ker je ukradel kolo. Moral je v zapor.

Štiri dni po izpustitvi iz zapora je mali Jimmy spet ukradel bicikel. In spet je moral iti sedet.

Tako se je pripetilo sedemkrat po vrsti. Tedaj so se policisti Jefferson-Cityja drugačne domislili: zbrali so sami med seboj par dolarjev, kupili na starini poceni kolo in ga podarili zamorčku.

Od tistih dob Jimmy ne krade več. (»Time«)

Pasja drama

H. D. Detroit, okt. — Mrs. Barkleyeva iz Knoxvilla (Tennessee) je lepega jutra našla spečega na pragu pred hišo ljubkega kužka kdo ve katere pasme; za vratom mu je bil zataknjen kos papirja in na njem je bilo napisano z okorno otroško rokó: »Važno za vse! Spravite dobrega psička, mama mojega psička ne mara.«

Mrs. Barkleyeva se je usmilila živalce. A ker je že sama imela pri hiši več psov in mačk, je dela v »Knoxvillski glasnik« oglaš, da odstopi najdenčka dobrosrčnim bralcem.

Ravnatelj »Glasnika«, velik prijatelj živali, je najdenčkovo sliko z listkom za vratom vred priobčil na prvi strani lista. Že koj prve dni nato je prišlo več ko 400 ponudb. Malega junaka so nato, čeprav se je otepal, prepustili družini, ki se je obvezala, da bo lepo skrbela zanj. (»Detroit Times«)

Citajte
Naročajte
Priporočajte
„Družinski tednik"

Ameriška romantika

Dolarska princesa in cowboy

Ljubezenski roman med lepo Elinoro in stasitim Reynoldom

Ž. i. Čikago, septembra

(b.) Veste o čem danes govore v južnih državah Unije? O ničemer drugem kakor o ljubezenskem romanu miss Elinore Watsonove, pač najlepšega in najbogatejšega dekleta v Arizoni; o dogodivščini, ki se je romantično začela in hudo realistično končala.

Zgodba se je začela z velikim požarom na prerijah mistra Watsona. Mož je eden izmed najbogatejših živinorejcev Združenih držav, saj premore posestvo, ki je vsaj dvakrat tolikšno kakor vsa Slovenija, in se na njem pase več sto tisoč krav, konj, ovac in prašičev. Zaradi hude poletne vročine in suše se je ogenj silno naglo širil. Gasilci mu niso bili kos, zato so morali poklicati še vojaštvo na pomoč.

Miss Elinor, mladenka, ki bi bila jeseni godna za univerzo, se je ravno mudila na počitnicah na neki oddaljeni farmi v divjeromantičnem kraju, kamor je imela navado iti vsako poletje s svojim bratom za nekaj mesecev na oddih, njun oče se je bil pa odpeljal v New Orleans. Iz neke utrdbe v bližini so poslali vojaštvo, vodili so jih pa Watsonovi sli. Eden izmed njih je bila tudi miss Elinor. Devetnajstletna damica zna namreč prav tako imenitno jahati na neosedlanem konju kakor najboljši cowboy.

Zvečer po gašenju je deklica odjezdila proti gorečim poljanam. Na inspekcijski ježi jo je spremljal cowboy Reynold Colby, eden izmed tistih, ki so se pri gašenju najbolj odlikovali.

»Kako strašno in vendar kako lepo!« je vzkliknila Elinor in se zagledala v gorečo prerijo.

»Moj nailepši doživljaj!« je rekel Colby. »Nikoli ga ne bom pozabil!«

»Koliko ste pa stari, mister Colby?« ga je s porogljivim nasmehom vprašala Elinor.

»Dva in dvajset.«

»Potem utegnete učakati še mnogo zanimivih doživljajev.«

»Nocojšnjega večera ne bom nikdar pozabil!«

Pogledala ga je od strani: »O čem neki zdaj mislite, mister Colby?«

»Mislim, kako lepo bi bilo, če bi bila miss Watsonova revna ko cerkvena miš.«

Elinor se je zasmejala na glas. Pogledala je prikupnega mladega moža in zazdel se ji je v svoji preprostosti in iskrenosti mnogo zanimivejši od še tako izobraženih mladih gospodkov iz newvorške in rivierske družbe.

»Mislite?« je menila hudomušno. »In če bi res bila?«

»Tedaj bi šel za vami do konca sveta!«

Tisto uro sta se našli dve srci...

Ženin se predstavi

»Opoldne se vrne očka,« je rekla Elinor. »Pridi po kosilu, da te predstavim.«

Mister Watson je bil ravno hudo nataknjen poslušal poročila o požaru, ko se je prikazal v vili cowboy Colby. Elinor je stopila k njemu in ga je prijela za roko.

»Predstavim ti mistra Reynolda Colbyja, svojega ženina. Snoči sva se bila zaročila.«

Kralj govedine je premeril cowboya od nog do glave. Potlej je rekel samo eno besedo:

»Ven!«

Elinor je prebledela na smrt, mladi mož se je pa globoko priklonil in dejal:

»Hotel sem kakor se spodobi, prositi za roko miss Watsonove.«

Očetu je kri zalila obraz.

»Kaj?« je zarjul, »kakor se spodobi?«

Pograbil je svoj jahalni bič in oplazil z njim svojega hlapca po obrazu.

Mladenka je vzkriknila. Toda cowboy, ki bi bil po taki žalitvi pač vsakogar drugega pri priči ustrelil, je storil kakor kavalir. Priklonil se je pred Elinoro in odšel. Ihte in jokaje je deklica stekla za njim.

*

Mladi par je še tisto noč odjezdil na najbližnjo železniško postajo. Od ondod sta se odpeljala čez mehiško mejo in sta se poročila. Ogorčeni cowboyevi tovariši in prijatelji so pa za mladi zakonski par poskrbeli prav tako originalno kakor razmeram in kraju primerno: prignali so namreč z Watsonovih pašnikov tri tisoč krav na kmetijo v Mehiki, kjer je imel gospodariti mladi Colby. Te krave so bile tako rekoč dota, ki je hudobni oče svoji hčeri n i d a l...

Mister Watson se je penil od togote. Kajpak je še tisti dan ovadil cowboya in svojo hčer zaradi tatvine. Tako so ravno sredi medenih tednov mlada zakonca aretirali in za nekaj dni spravili pod ključ. Toda Elinor si je najela odvetnika in morali so ju hočeš nočeš izpustiti.

Med tem je kralj govedine vložil tudi tožbo za ločitev hčerinega zakona, češ da je neveljaven. Toda mlada žena noče o ločitvi niti slišati. In vse kaže, da ne bo dolgo, ko se bo najlepši arizonski par zmagoslavno vrnil v kraljestvo Watsonovih goved...

Blazno zaljubljeni blaznež

(n.) Detroit, okt. — Hollywoodčani so marsičesa vajeni in zato se niso posebno začudili, ko so ondan zagledali na promenadi nekega mladeniča v kratkih hlačah, s pletenimi čevlji in trsteno palico v roki z zlatim ročajem.

Mladi mož je potrkal pri Breadnerjevih: tam so namreč ravno imeli vrtno veselico. Domačin je v prišlecu takoj spoznal svojega bratranca, znanega sportnika Leeja Reginalda Gaynora. Mladi mož je bil videti zelo vesel in je neprestano dvoril ljubki filmski igralki Ani Lissonovi. Ko se je znočilo, ji je predlagal, da bi skupaj zbežala v Tuscon (Arizona) in se pri priči poročila.

Deklica je privolila, Breadner je še posodil svojemu bratrancu črno obleko in avto. Vozila sta se vso noč; ko sta se ustavila v Tucsonu, sta se tisti mah dala poročiti in sta se odpeljala v najboljši hotel.

Toda nista se še dobro preoblekla, ko je v Tucsonu pristalo letalo in iz njega je planilo šest mož naravnost v hotel. To so bili pazniki norišnice, v katerem je bil mladi Gaynor že tri leta zaprt...

Gaynorjevi svojci so hoteli izposlovati razveljavitev njegove poroke, pa ne bo nič iz tega. Mladi ženici se namreč zapeljivi blaznež ne zdi prav nič blazen. In res je dosegla, da so ji petičnega možička pustili na svobodi.

Robec

»Ah,« je menil neki Američan v razgovoru z nekim Indijcem, »kako strašno vaši rojaki zanemarjajo higieno.«

»Res je,« je priznal Indijec, »a tudi vi zapadnjaki imate neke nehigienične dele obleke. Saj nosite v žepih krpo blaga, ki mu pravite robec in ki ga najprej umažete, potem ga pa spet spravite v žep.«

Američan ni nobene več črhnil; prezirani Indijec mu je bil zavezal jezik. (n)

Pajek — barometer

(n) Pajki, te male marljive živalce, ki se premnogim ljudem zde gnusna golazen, so nenavadno inteligentni členonožci. Tako je vsaj dognal neki ogrski profesor.

Ali bo dež ali veter? Poglejmo pajkovo mrežo. Če so niti, ki jo drže, kratke in debele, bo bržkone slabo vreme. Kadar pa pajek niti podaljša, vedi, da se bo obrnilo na lepše.

Če pajek miruje ob robu svoje mreže, kaže da bo dež. Kadar se pa spet vrne na delo, pomeni to povratek lepega vremena.

Kadar si pajek pod mrak popravlja mrežo, se zanesi, da bo noč lepa in jasna.

Če ribe »pijejo« kavo

(n.) Budimpešta, okt. — Znano je, da so po nalogu brazilske vlade pometali v morje 35 milijonov vreč kave, hoteč dvigniti njeno ceno. Ta velikanska množina je prav tolikšna, kolikor na leto pridelajo kave v vsej deželi.

Tako so dišeča zrnca, namenjena ljudem, postala hrana morskemu prebivalstvu. Toda videti je, da tam ne ljubijo tega mamila tako zelo kakor ljudje. Ob vsej neizmerni brazilski obali se namreč morje blešči kakor prostrana migljajoča srebrna plošča: to so trupelca zastrupljenih rib, ki pokrivajo morsko gladino.

Tako so brazilski pridelovalci nehote ubili dve muhi na en mah: s tem da so uničili svoje zaloge kave, so popravili ceno i kavi i ribam.

Idealna žena

(b.) London, sept. — »Daily Express« je razpisal anketo med moškimi bralci: zadal jim je 25 vprašanj, da podrobno odgovore, kakšno ženo si žele. Vsota dobljenih odgovorov je dala tole sliko moškega okusa zastran ženske z u n a n j o s t i: preprosta frizura, nohti naravne barve, nekazna obleka, polvisoke peté.

Za takšno »idealno« žensko bi se na ulici pač nihče ne obrnil. Po postavi je srednje visoka, povprečno zala rjavolaska. Njena obleka je mirna, njen okus preprost. V javnosti se ne kaže rada in se ne sili v ospredje.

In njen značaj? Biti mora predvsem ljubezniva in vesela. 8520 mož izmed 10.000 postane »slabotnih« pri teh dveh ženskih lastnostih.

Samo 680 mož si je želelo lepote. Samo en mož od 16 je zahteval »sex appeal« pri ženski, ki naj bi mu bila žena; prav tako malo se jih je izreklo za nadpovprečno pametno žensko. 5 moških izmed 10 misli, da bi žena smela le doma kaditi, ne pa tudi na cesti in v lokalih.

Kašelj in hripavost

ublažijo Mr. Bahovčevi »Smreka« bonboni, sestavljeni iz smrekovega ekstrakta in mentola. Radi tega zrahljajo katar, olajšajo izločevavanje sluzi ter desinficirajo usta in grlo. »Smreka« bonboni v lekarnah in drogerijah zavitek Din 4·— in Din 6·—. Apoteka Mr. L. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg štev. 12.

Zanimivosti z vsega sveta

Racija rimske policije na katoliške derviše. Nedavno so v Rimu pozaprli privržence ‚katoliških dervišev', sekte, kjer sicer priznavajo papeža, v svojih cerkvah pa na mesto običajnih molitev plešejo in se vrte kakor pravi derviši.

Klobuke iz stekla je začela izdelovati neka ameriška tvornica. Novi izdelki se odlikujejo baje po tem, da ne prepuščajo vodo, so zelo lahki in elastični.

V katerih mesecih največ pokadimo? Statistika pravi, da je poraba cigar največja v decembru, cigaret v avgustu, pipe pa kade možje največ v juniju in juliju. Delna razlaga bi bila, da so cigare najbolj priljubljeno darilo za Božič, v času izletov, junija in julija kade pa možje najrajši pipe. Da je poraba cigaret tolikšna prav v avgustu, je pa menda gol slučaj.

Zločince in neozdravljivo umobolne bodo sterilizirali v ameriški zvezni državi Arkansas, če bo prodrl tak predsednikov predlog.

Radijskega konja imajo v Lancashiru na Angleškem. Ubogljivemu policijskemu konjičku Samu so naprtili majhen sprejemni in oddajni aparat, da dobi jahač takoj zvezo z najbližnjo policijsko postajo.

Le kresilo in kresilno gobo smejo uporabljati kadilci, včlanjeni v pravkar ustanovljenem društvu »Kremen« v Uroševcu. Dobrodelno društvo si je zadalo nalogo, podpirati revne dijake iz nerodimskega okraja.

Eno uro pred usmrtitvijo se je v Sing-Singu (newyorški kaznilnici) poročil newyorški razbojnik Yohn Colyns z mlado Ano Dawnyjevo. Obred se je izvršil na dekletovo željo, ker bo postala mati.

Vojvodinja postane hči bivšega sovjetskega poslanika v Londonu, Leonida Krasina; ta mesec se namreč poroči s francoskim vojvodom de la Rochefoucauldom.

Najdaljši predor na svetu bodo zgradili v deželi rekordov, v Ameriki. Vezal bo Argentino s Čilom in bo dolg 45 km. Doslej ima dolžinski rekord simplonski predor (19 km).

Pretirano stroga vzgoja je zanetila upor. V dekliškem vzgojevališču v Boulogni na Seini pri Parizu so gojenke, ker jim je presedalo strogo življenje v zavodu, z združenimi močmi zvezale nadzornico in kuharico pa zbežale. Doslej so izsledili le eno upornico.

Lepe ženske naj bodo tudi pametne! To geslo so si izbrali lepotni saloni v Ameriki; dali bodo svojim obiskovalkam zastonj na razpolago učitelje tujih jezikov in predavatelje glasbene teorije. Tako bodo Američanke čas, ki ga porabijo za lepotno nego, izkoristile tudi z učenjem tega ali onega jezika.

Nov vitamin je odkril v papriki prof. dr. Albert Churchill. Vitamin R, kakor ga je znanstvenik krstil, zdravilno učinkuje pri krvavitvah kapilar (t. j. prav majcenih žilic).

Predor pod reko Temzo, ki so ga zgradili leta 1890. za tramvajski promed med južnim in osrednjim (trgovskim) delom Londona, je postal nerentabilen in ga bodo v kratkem prodali. Po zgledu podzemeljskih farm na Francoskem, Nemškem in v Avstraliji bodo opuščeni predor porabili za gojenje gob šampinjonov.

V Nemčiji število nezaposlenih pada. Po septembrskih statistikah so v Nemčiji našteli še 1.098.000 nezaposlenih. V avgustu je dobilo dela 72 tisoč ljudi.

ZAKAJ TRPITE

na bolečinah reumatizma in gihta, če Vam to ni potrebno? Vzemite Nibol tablete Bahovec, katere Vam olajšajo muke. Tudi pri živčnih bolečinah pri glavo- in zobobolu, kakor tudi pri boleznih prehlada in hripe vzemite Nibol tablete Bahovec, pa boste zadovoljni.

Zahtevajte v lekarnah izrecno prave Nibol tablete Bahovec v originalnih steklenicicah 20 tablet Din 20·— ali 40 tabl. Din 34·— z napisom proizvajalca: Apoteka Mr. L. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg.

S. br. 17.979/35.

Drugi narodi, drugačna ljubezen...

Največji umetnik ljubezni je Rus, najmanjši pa Anglež

ANGLEŽU JE LJUBEZEN DEVETA BRIGA...

W. o. London, oktobra

Angležem je skoraj vseeno, ali imajo pri ženskah uspeh ali ne. Kajti vajeni so, ne da oni dvorijo nežnemu spolu, temveč da ž e n s k e oblegajo ljubezensko trdnjavo...

Anglež je navajen na žensko iz svojega naroda: ona mu vodi gospodinjstvo in vzdržuje domačnost okrog njegovega kamina. Tujka, ki je osvojila Angleževo srce, je lahko zelo ponosna in se s svojo zmago povsod pobaha...

V tujini so Angleži zelo samozavestni, čeprav sami ne vedo zakaj; kajti ni ga naivnejšega ljubimca od Angleža. O ljubezenski umetnosti in rafiniranosti nimajo niti pojma.

PRAVI MOJSTER LJUBEZNI JE FRANCOZ...

Zakaj, ljubezen je umetnost in je tudi igra. Naučiti se ljubezni se pravi, gojiti prav tako smotrn trening, kakor za kateri koli drugi sport. Kakor se Anglež z vsem srcem preda sportu, tako je Francozovo srce pri ljubezni. Zanj je ženska umetnina.

Nihče ne bo tajil, da imajo Angleži svoje tehtne odlike. Toda prav tako jim nihče ne more očitati, da bi bili ognjeviti ljubimci...

Mislim, da ga ni na svetu naroda, ki bi bolje poznal ženske kakor ravno Francozi. Ženska je zanje predmet oboževanja in smisel življenja. In gotovo ni neprijetno biti nekomu smisel življenja...

Telesno se Francoz prej izčrpa kakor Anglež, s 35 leti so Francozi često že starci. Toda takrat znajo nadomestiti silo z umetnostjo...

Evo, kako se obnašajo možje treh velikih narodov v trenutku, ko razkrivajo svojim izvoljenkam ljubezen:

Anglež jo poljubi in trdovratno molči.

Francoz jo poljubi in šepeče o ljubezni.

Italijan je ne poljubi in govori venomer.

SOLZAVI ITALIJAN IN OKRUTNI ŠPANEC

Italijan je strasten in ljubosumen, a brez trohice humorja; s svojo ženo se rad pobaha pred ljudmi. Če ne doseže svojih namenov, če mu izvoljenka ne vrača ljubezni, je nesrečen in joka. Toda kadar kdo joka iz obupa, iz strasti in zaradi neizpolnjenih želja, je to nekaj silno dolgočasnega: saj ne veš, kaj bi rekel in storil!

Edini Španec, ki sem ga srečala (in še ta je bil najbrže izjema) je trdil, da si ženske žele biti tepene. Isti Španec je imel čudno navado, da je ugaševal cigareto v dlani svoje drage. Ali ni to dokaz, da so Španci izredno krut narod?

LJUBOSUMNOST JE ZABELA LJUBEZNI

Skoraj bi rekla, da je ljubosumnost v ljubezni neobhodno potrebna. Človek, ki ni nikoli ljubosumen je pust.

Toda ljubosumnost ne sme biti tako trda in ošabna, kakor jo pozna Anglež, in tudi ne tako kruta, kakor jo občuti Španec.

Ali si morete misliti kaj prijetnejšega od zavesti, da bi nekdo zaradi vas ubil svojega bližnjega, ali pa vas poteptal v svoji jezi?!

Neki Francoz mi je pripovedoval, da je samo enkrat v življenju udaril žensko. Toda otepalo se mu je. Od tistih dob se ga je namreč držala ko klop in se je ni mogel otresti. »Ta šola je bila dobra«, mi je dejal, »od takrat nisem udaril nobene ženske več«.

ARABSKA LJUBEZEN

To je menda najsebičnejša in najsvojevrstnejša ljubezen. Šele v ljubosumnosti vzplamti ta čudna ljubezen s pravim plamenom. Arabec ubije svojo ženo z ljubimcem vred; toda po sredi je tedaj prav tako ponos kakor ljubosumnost. Arabec pravi, da ostane žena zvesta le za devetimi železnimi mrežami. Zato so arabske žene zelo zatirane; skoraj vedno so zaprte in skrite. Arabec rajši nima žene, če ne ve zanesljivo, ali mu bo ostala zvesta. Njegova ljubezen je izredno sebična, v njej ni prav nič idealizma.

NAJPOPOLNEJŠA JE RUSKA LJUBEZEN

Ruska ljubezen je pravo nasprotje arabski. Kakor je le-ta preprosta in naivna, tako je ruska ljubezen zapletena in nedognana.

V Carigradu mi je dejal neki turški paša, da je ljubil neko Rusinjo: od takrat se ne more več zaljubiti v nobeno drugo žensko. Podobno je z ženskami, ki so kdaj Rusa ljubile.

Rus ljubi tako popolno kakor Francoz, joka ko Italijan, nasilen je ko Španec in tovariški ko Anglež: mešanica je svetnika in hudiča, pol otrok pol modrijan, menih in hudodelec je v eni osebi... Svet je zanj teater: Rus ne zna ceniti življenja, toliko bolj pa gesto in nastop. Rusi le redkokdaj ubijajo, zato si pa tem večkrat sami končajo življenje.

Kdor pozna muhavost žensk, njih neustaljenost in burno menjavanje čuvstev, bo razumel, zakaj najrajši ljubijo Ruse. (n.)

(Claire Sheridanova v »Sunday Chronicle«)

ŽRCALO naših dni

V tej rubriki lahko sedeluje vsakdo, kdor ima kaj pametnega povedati

Znamenje časa

V novem študentovskem tedniku »1551« beremo:

Več diplomiranih učiteljev, absolventov državnega učiteljišča, so nastavili pri naši policiji, kot prometne stražnike.

»Kaj hočete!« je dejal tak prometni stražnik resignirano, »taki prekleti časi so. Ali naj čakam na službo? Mislil sem, da bom ‚muštral' otroke, tako pa vzgajam kolesarje.«

Beograd—Ljubljana

V »1551« beremo:

V Beogradu je 4. okt. t. l. soproga ministrskega predsednika doktorja Stojadinovića vzidala temeljni kamen za zgradbo moderne vseučiliške otroške klinike. Veseli nas, ko vidimo, da se je država vendarle že začela zanimati za zdravstveno stanje v državi. In to v Beogradu brez dolgotrajnega dela, brez intervencij in brez zborovanj. Težko nam je pa v zavesti, da Slovenci nimamo niti primerne bolnišnice, da dan za dnem zavračajo bolnike, ker ni več prostora. Ne moremo razumeti, da smo si prvo zgradbo, zidano izključno iz državnega proračuna, priborili Slovenci šele po štirih letih, medtem ko je drugod dovolj denarja za luksusne palače, in to leto za letom.

Malomestna elektrika

Dobili smo tale dopis:

V soboto zvečer je Levstikovo ulico spet počastil defekt električnega toka. Saj nič ne rečemo, pokvare so povsod mogoče. Tudi moramo priznati, da nismo dolgo čakali na popravilo defekta. A vzlic temu si ne moremo kaj, da ne bi pikro vprašali: Ali smo res že padli na nivô malomestnih razmer, kjer je elektrika gori ali pa ne gori, kakor je pač gospodar elektrarne pri volji? Zakaj, te pokvare so v našem koncu le prepogoste, da bi mogle biti zgolj slučajne. Pri pošti smo že tako poslednji (tisto kar ste zadnjič napisali, velja za nas ko nalašč), telefon nam skoraj vsak snežek avtomatsko izključi za kakšen dan ali dva — vsaj elektrika naj bi nam torej prizanesla! U.

Zapostavljanje

V »Trgovskem listu« beremo:

Če gledamo oglasne dele jugoslovanskih listov, vidimo, da so beograjski listi polni oglasov državnih denarnih zavodov, medtem ko slovenski listi te milosti niso nikdar deležni. Pri nekaterih listih so oglasi državnih denarnih zavodov že ena njihovih najbolj stalnih in tudi pomembnih aktivnih postavk. Te milosti državnih denarnih zavodov pa niso deležni le dnevniki, temveč tudi tedniki, pri katerih se inseriranje prav gotovo ne splača v tej meri, kakor bi se splačalo v slovenskih gospodarskih listih ali dnevnikih.

Zanikanje slovenske zgodovine

Lani je izšla knjiga »La Yougoslavie d'aujourd'hui« (Današnja Jugoslavija) s 440 stranmi; izdalo jo je naše zunanje ministrstvo. Med drugim je v tej knjigi, namenjeni tujim politikom, znanstvenikom in popotnikom, tudi poglavje, »Monuments historiques« (Zgodovinski spomeniki). V tem poglavju je zapisano (seveda tudi v francoščini) tole: »V teku mnogih stoletij neodvisnosti so si Hrvatje in Srbi postavili celo vrsto pomembnih spomenikov. Slovenci so bili pa neprestano v boju za svojo politično neodvisnost in zato niso imeli časa, da bi ustvarili pravo narodno umetnost. Kolikor so ustvarili spomenikov, so ustvarjeni pod vplivom nemške umetnosti.«

»Ko smo to brali,« čitamo v ‚Sloveniji' (iz nje smo tudi mi posneli gornje vrstice), »smo se prijeli za glavo.«

Mi tudi.

Nezakurjene gimnazije

Zaradi nepričakovanega ostrega mraza s snegom so vsa zasebna in javna poslopja v Ljubljani začela letos prej kuriti kakor druga leta. Le naših gimnazij — beremo v časnikih — mrzli val menda še ni dosegel, drugače ne bi ravnateljstva pustila dijakov v nezakurjenih učilnicah. Pravijo, da ni »proračunske možnosti« za zgodnejšo kurjavo; toda ne gre, da bi birokratsko hibo plačevala mladina s svojim zdravjem. Če ni premoga, naj gredo dijaki domov, tja kjer je toplo!

Ljubezenska tragedija Marione Clermontove

7

Resnična zgodovinska povest iz 18. stol. / Priredil Z. P.

Zdajci je obstal... Ali ni nekdo obupno kriknil... ko kakšen blaznež?... Ali ni prišel ta čudni glas iz kapelice?

Grobar je boječe čakal in strigel z ušesi. Ali ni morda ta vsiljivec blaznež ali pa do kraja obupan človek, ki si utegne ob krsti vzeti življenje? Ali se je mar zgodilo kaj drugega?

Nič več ni smel stati ko ukopan: na delo je moral! Moral je ugotoviti, kaj se dogaja v tej nočni uri v kapelici. Stekel je nekaj korakov in prestrašeno obstal. Zagledal je na pragu mrtvašnice mladega častnika z mrtvo gospo Fronvillovo v naročju... Slišal je njegov blazen krohot... in se ni mogel ganiti z mesta.

Šele čez nekaj minut se je grobar zavedel; brž se je odločil... Stekel je za stotnikom in ga hotel prijeti. Mladi častnik je tekel ko blaznež po ozkih pokopaliških potkah in zdajci za temnimi cipresami izginil. Nenadejano se je spet prikazal za belimi spomeniki, držeč v tenčico zavito grofico v naročju. Čeprav je starec na vso moč tekel za njim, je v temi vendar izgubil sled. Tekal je v krogu, dokler ni naposled ves utrujen izprevidel, da je njegovo početje ničevo. Častnika je zmanjkalo... Ubogemu grobarju ni kazalo drugega, ko da je stekel spet nazaj v kapelico, privil vijake na pokrov in skrbno zabrisal vse sledove.

VIII

Napočil je drugi dan nenavadnega in pustolovskega procesa. Še več ljudi se je zbralo pred sodno palačo; celo policija je morala zapreti dohode, tako zelo so se gnetli radovedneži ob uvozu pred sodno palačo, da bi vsaj mimogrede uzrli od mrtvih vstalo Mariono in stotnika d'Armincoura.

Vstop v sodno dvorano je bil dovoljen le s posebnimi izkaznicami — in še to zvečine samo francoskemu plemstvu. Prišli so prav tisti ko včeraj, samo da so prišli vsi — kakor po nemem dogovoru — eno uro prej.

Soočitev Marione in starega gospoda Clermonta, je bil pogovor v sleherni pariški družbi. Sicer pa ni nič čudnega, ko so pa prišle na dan tako zamotane stvari.

Markiza Saint-Jour je pripeljala spet svojo mlado prijateljico Katarino s seboj — in general Morron jima je spet delal družbo. Spet se jim je posrečilo, da so ujeli imenitne prostore v ospredju dvorane.

Dolgo, preden se je razprava začela, je bil ves prostor za poslušalce do poslednjega kotička zaseden. Ljudje so se živahno pogovarjali in si razbijali glave zastran te prečudne zadeve...

Zdajci so vsi obmolknili: vstopili so sodniki; skoraj ob istem času sta prišla tudi Marion in Pierre. Tik za njima je stopal njun odvetnik.

Marion je bila ko včeraj prav tako mirna, Pierre je bil pa nekam živčen. Nemirno in nekam zmedeno se je oziral po poslušalcih. Odvetnik tožeče stranke je sedel, poděrtavajoč svojo važnost, na bližnji stol. Za njegovim hrbtom je nekam skrit sedel mož, ki je razvnel ta proces in zahteval Mariono zase: grof Fronville, podprefekt Seinskega okrožja. Bil je svečano črno oblečen in tudi njegov obraz je bil slavnosten in resen.

Predsednik je otvoril razpravo in prosil Marioninega odvetnika za besedo.

Počasi je gospod Gottard vstal, se razgledal na vse strani, namenoma se je obotavljal, da bi napetost poostril, potlej je pa začel svoj mojstrski govor.

Brez zadržkov je priznal identiteto svoje klientke.

»Da,« je dejal, »ta dama je res Marion Clermontova, ki se je rodila v Marseillu in ki je bila pred nekaj leti tako rekoč že zaročena s tukaj navzočim stotnikom d'Armincourom.«

Potlej je na dolgo in na široko opisoval nežno ljubezen teh dveh bitij, s premislekom in vendar vsiljivo, omenil je potlej vse važnejše dogodke, dokler se ni naposled dotaknil dogodka v kapelici montmartrskega pokopališča.

»Tam, dame in gospodje, je stotnik d'Armincour nepričakovano opazil pri dozdevno mrtvi Marioni Fronvillovi znake življenja. Njegova dolžnost je bila, da je rešil živo bitje gotove smrti. Ali se mar kdo čudi temu,« je nadaljeval odvetnik s povzdignjenim glasom, »da je ljubimec v takih okoliščinah ugrabil svojo ljubico? Ali bi bil mar kdor koli izmed navzočih storil drugače? Trdim: da ni imel stotnik d'Armincour samo pravice, temveč da mu je celo dolžnost velevala, naj reši svojo zaročenko. Saj, priznati morate, če bi ne bil prišel v tistem usodnem trenutku on, bi bili Mariono Fronvillovo živo pokopali. Prst božji, gospoda! Bodimo vendar pošteni: ta dogodek je bil tako čuden, da si ga človek skoraj res ne more razlagati. Celo zdravniki stoje pred uganko. Še nikoli doslej se ni bilo zgodilo, da bi kakšen dozdeven mrlič po tako dolgem snu spet oživel. Znanost skomiga z rameni, znanost ne pozna takšnih nadnaravnih dogodkov, znanost stoji na razpotju. Po vsej pravici, gospodje sodniki, dame in gospodje, moram trditi, da smemo ta slučaj imenovati zgolj čudež! Sam Bog je zbudil Mariono Clermontovo k življenju, da bi jo vrnil njenemu nekdanjemu in edino resničnemu ženinu... Amor mortem vincit... Ljubezen je premagala smrt... Morda se je tokrat prvič uresničila ta sicer paradoksna krilatica. Vsi se moramo čuditi, in moramo spoštljivo odkriti glave pred tem vsega spoštovanja in vsega pomilovanja vrednim častnikom, ki je v ujetništvu hrepenel po svoji nevesti... Stotnik d'Armincour je videl v tako čudežno od mrtvih vstali nesojeni nevesti darilo iz nebes, torej svojo lastnino. Nihče mu ne sme očitati, ker je vzel Mariono s seboj na Haiti in se tam z njo poročil. Zakon je bil nenavadno srečen... iz ljubezni porojen in v ljubezni gojen... Zakon z gospodom Fronvillom je torej kljub nesporni zakoniti veljavi vendar samo navidezen zakon. Poroka je bila prisiljena, dame in gospodje... Pomislite samo: dvajsetletno dekle se poroči s petdesetletnim možem, pravkar vzcvela lepotica se žrtvuje — očetu na ljubo — starikavemu možu.«

Med poslušalci je završalo. Te poslednje besede so bile posebno drzne, pomenile so nevarno žalitev podprefekta... Kljub temu se pa odvetnik ni zbal, temveč je pogumno nadaljeval:

»Navidezen zakon, ponavljam to besedo — in trdim, da je bilo tako. Mariona Clermontova je privolila v poroko samo zaradi svojega očeta — in ker je mislila, da je njen zaročenec stotnik d'Armincour že zdavnaj mrtev. Izrekla je usodni ‚da' z vdanostjo in resigniranostjo, sicer bi bila itak rajši ogrnila redovniško haljo. In kakšen je bil ta zakon z gospodom Fronvillom? Marion je hirala. Čez leto dni je sirota zatisnila trudne oči. Zdravniki niso mogli ugotoviti njene bolezni. Mene bi bili vprašali; povedal bi jim, da ji je srce počilo...

»Dame in gospodje! Pravi in resnični zakon se je za Mariono Clermontovo začel šele, ko jo je njen zaročenec iztrgal smrti... Takrat je šele začela živeti in cvesti. Tri leta je živela z njim, v neskaljeni sreči. Vsak uvideven človek mora priznati, da lahko samo ta zakon imenujemo resnični in pravi zakon! Gospodje sodniki! Trkam na vašo razsodnost in na vaše srce: presodite po vesti in zakonu! Pustite, naj ostaneta mlada človeka skupaj, saj ju je prst božji prisodil drugega drugemu. Rotim vas pri človeški in božji pravici!

»Gospod grof« — odvetnik se je obrnil v smer, kjer je sedel gospod Fronville — »nikar ne ločite ljubečih, ki sta bila že obljubljena, še preden ste si poželeli Mariono Clermontovo za ženo. Odrecite se vsem pravicam, saj jih itak niste — in jih nikoli ne boste imeli! Pokopali ste svojo ženo, torej ste pokopali tudi vse pravice. Ono, ki je vstala od mrtvih, prepustite tistemu, ki mu jo je sam Bog namenil!«

Odvetnik je sedel. Grobna tišina je zavladala v dvorani. Njegove besede so prevzele poslušalce in sodnike.

Zdajci je vstal odvetnik nasprotne stranke, gospod Norbert Leblanc, odkašljal se je resno in glasno, potlej je pa začel s čudno treznim in povzdignjenim glasom:

»Visoko sodišče! Spoštovani poslušalci! Resnica pride, hvala Bogu, zmerom na dan! Ker se je lažnivo zavijanje nasprotne stranke izjalovilo, trka zdaj na dušo in na srce, trka na človečanstvo. Ali mar niste opazili, da je napravil moj predgovornik iz navadnega dogodka čudež; ako ste dobro poslušali in ste količkaj razumni, mu pač ne boste šli na limanice. Tu so tla pravice, pravice in postave! Tukajle nam ne more nihče s prenapetimi besedami natvesti bajke, ki bi morda utegnila prepričati kakšno staro histerično teto... Tukajle smo možje, ki imamo pamet na pravem mestu, ki znamo misliti in logično sklepati.

»Čudež, tako je vzkliknil ta solzavi branilec; glejte, čudež!... Do današnjega dne še ni nobeno sodišče na svetu priznalo čudeža za dokaz. Navidezna pokojnica se je spet zavedela.

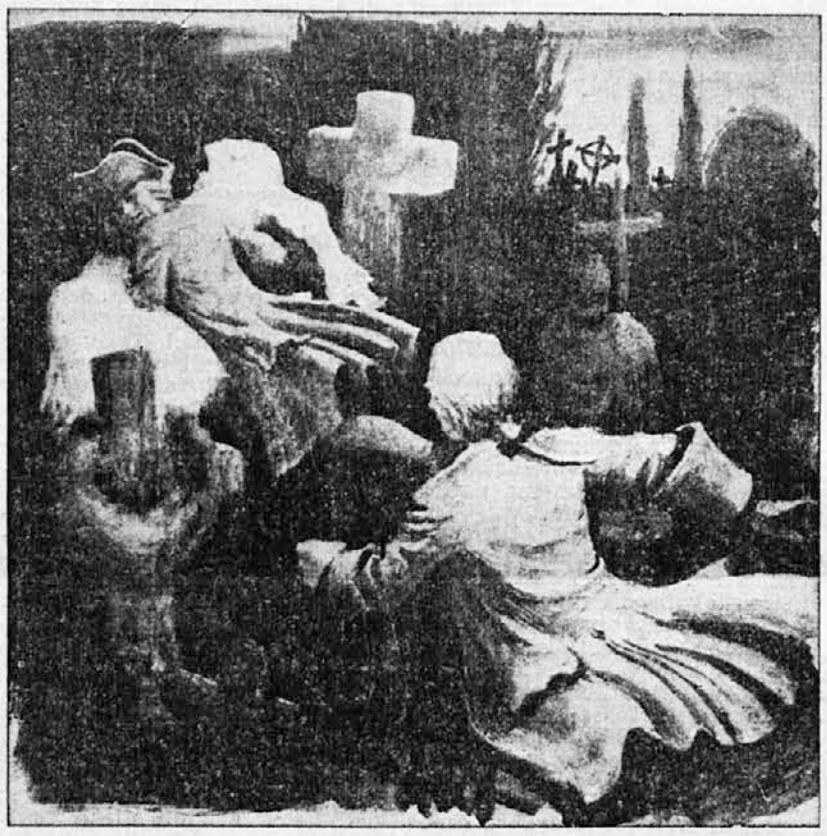

Nenadejano se je spet prikazal za belimi spomeniki, držeč v tenčico zavito grofico v naročju

Rügen v Severnem morju, največji nemški otok, ni več otok: nemški inženirji so 2·5 km široko morsko ožino med njim in celino premostili z nasipom. Te dni je po tem velikem nasipu slavnostno pripeljal prvi vlak.

Morilec

NAPISAL ERWIN HESS

»Kaj je novega?« Kapitan parnika »Sydneya« je vzel telegrafistu beležnico iz rok in prebral brzojavko policijske radijske postaje iz Saigona.

»Tak tako,« je zamrmral, »to je pa res imenitno! Morilec lady Durhamove mora biti med potniki ‚Sydneya'. To je res imenitno! Policija se trudi,« je govoril dalje in zapotegnil svojo konjsko čeljust, »da bi ugotovila podatke in opis morilca.«

Telegrafist je mirno zrl kapitanu v obraz.

»Sto dvajset potnikov imamo na ladji, štiri in trideset žensk, in šest in osemdeset moških. Zdaj lahko kar razglasim: ‚Naprošam morilca, da se zaradi javne varnosti nemudoma vklenjen javi v jedilnici. Lahko bi pa tudi brzojavil policiji v Saigon...' Sicer pa: Vrag naj vzame vse skupaj! Svoj krmarski izpit sem napravil na ladji, ne pa v policijski šoli. Zdaj pa dobro pazite, John,« je dobrodušno se smehljaje nadaljeval, »pravi kapitan odredi v takšnih dramatskih primerih zmerom nekaj originalnega. Naročite častnikom, naj nadzirajo potnike.«

*

Sam Bog si ga vedi kako — res je samo to — da se je zadeva na ladji razvedela. Najprej je izvedela Američanka Fitzmaurice skrivnost od nekega častnika, ki se je z njim vsak večer sprehajala po promenadni palubi. Zgodaj zjutraj je povedala novico polkovniku Halbornu, ki jo je strogo zaupno sporočil ravnatelju Müllerju. Kar na lepem so se strnili potniki v majhne krožke, in vsak krožek je imel na sumu koga drugega. Že koj prvi dan je bilo osem osumljencev na ladji.

Thomson, časnikar iz Čikaga, dobrodušnež po božji volji, je dejal pri obedu:

»Oglejte si tega Francoza tam nasproti. Opazujte ga, kako drži nož. Nasilnost in zahrbnost mu bereš kar iz oči. Sicer res še ne vemo, kakšen je bil umor, toda že zdaj bi rekel, da so Durhamovo z nožem zabodli. Gospodje in dame, lahko mi verjamete, človek mojega poklica marsikaj vidi in sliši; vse to pa samo zbistri pogled...«

V tistem trenutku je Francoz vstal. Odšel je na polubo in si spotoma žvižgal koračnico: »Marlbourough gre na vojno...«

»Kosmato vest ima, o tem ni dvoma,« je dejala neka dama iz Alabame.

Deset miz stran je sedela družba, spet krožek zase. Ravnatelj Müller, ki je imel glavno besedo, je pravkar razlagal:

»Oglejte si tega mistra Thomsona, tega pisuna iz Čikaga. Ali ste videli, kako je gledal za Francozom? Sicer se res ne morem ponašati s sodno prakso in tudi za zabavo se nisem nikoli šel detektiva, nekaj je pa vendar pribito, in sicer to, da je ta Thomson morilec. Pravi tip ameriškega gangstra. Pazite, ali ste videli, kako je potegnil vžigalnik iz žepa? Kakor pravi hudodelec samokres... Stavim, da bo mož čez tri tedne visel!«

Pri tretji mizi je sedel droban Belgijec, ves zelen v obraz. Dajala ga je mrzlica in zdravnik je bil.

»Takile apoplektični tipi,« mu je razlagala neka dama, »so sami bahači in nasilneži.«

»Koga misli, dragec?«

»Tistega debelega ravnatelja nama nasproti. Rečem ti, da so ljudje takega kova tipični morilci.«

Drugo jutro je javil steward prvemu častniku, da je ponoči zalotil v hodniku številka 2 poleg kopalnic dve temni postavi. Bila sta mlada Američana iz kabin 16 in 17. Kapitan ju je poklical k sebi.

»Imenitna stvar,« sta mu navdušeno pripovedovala Američana, »če se človek lahko gre detektiva, ko je pa tako neznansko dolgočasno na ladji.«

Kapitan je odredil svojim častnikom, da so morali tudi izven službe nositi orožje.

Dva dni kasneje je izgubila Španka Manchez svojo torbico v baru. Kapitan je pregledal vsebino in našel črtalo za ustnice, škatlico za puder, enajst posetnic, drobcen razpršilec in majcen brovning. Kapitan je zaplenil samokres in ukazal Španko nadzorovati.

Posamezni krožki so si kaj kmalu skočili v lase. Čez dva dni je bilo na ladji že enajst osumljencev.

*

Tretji večer je bil ples na ladji. Vsi so bili razigrani in dobre volje. Okoli treh zjutraj se je kapitan odločil, da bo pozdravil svoje goste s častnim nagovorom.

Potniki so bili polnoštevilno zbrani v plesni dvorani.

»Čast mi je,« je dejal kapitan,

Nadaljevanje na 8. str.

Da bo izbira na mizi

Kuhinja za bolnike

Že zdrav človek potrebuje redilne in dobre hrane, da zdrži različne napore današnjega časa. Bolnikov organizem je pa še mnogo bolj občutljiv, zato je bolnik še posebno odvisen od pravilne in redilne prehrane. Ne menimo tukaj različnih diet, ki jih navadno predpiše zdravnik, temveč primerno hrano za različne bolezni. Tu nismo pozabili protina, ne bolezni ledvic, želodca, jeter, srca, slepiča in seveda tudi sladkorne bolezni ne! Pri pripravljanju jedi smo upoštevali predvsem gmotno stran; vse jedi si lahko omisli tudi skromno preskrbljen meščan.

JEDI ZA BOLEZNI SRCA

Varovati se je močnega čaja in prave kave, jedi, ki napenjajo, ali ki so težko prebavljive. Žejo si lahko utešimo s kavo, ki v njej ni kofeina, ali pa s sladno ali žitno kavo; med zajtrkom in kosilom ali popoldne si lahko privoščimo krožnik juhe, v kateri je zakuhano sveže telečje srce. Za spremembo se osvežimo s sadjem.

1. dan

zjutraj: Sladna kava;
opoldne: Goveja pečenka s solato, skuhane posušene slive;
zvečer: Sveža jajca, pšenični kruh s surovim maslom.

2. dan

zjutraj: Juha iz telečjega srca z žemljo;
opoldne: Riba, cvetača, sveže sadje;
zvečer: Seseklјana teletina, žemlja, 2 šljici češnje.

3. dan

zjutraj: Sladna kava;
opoldne: Dušena teletina, nastrgano korenje, penjene kepice;
zvečer: Seseklјana teletina, žemlja, solata.

PRIPRAVA JEDI

Goveja pečenka

Vzemi 150 g puste govedine (najboljše od rame), 15 g surovega masla, 3 g soli, nekoliko kumina in majhno čebulico. Govedino, nadrgnjeno s soljo, stolčemo na debelino 1½ cm. V ponvi s surovim maslom zarumenimo na rezinice zrezano čebulo in jo zalijemo z govejo juho ter počakamo, da nekoliko izpari. Meso namažemo s surovim maslom in ga hitro zarumenimo. Nato ponev pokrijemo in pustimo kakih 10 minut dušiti. Pečenko serviramo z omako.

Sveža jajca

Vzemi 2 jajci, 3 g surovega masla in ½ g soli. Na lonec, v katerem kuhamo vodo, postavimo krožnik, tako da je z njim lonec popolnoma pokrit. Dno krožnika namažemo s surovim maslom in vanj previdno ubijemo jajce, da se ne razlijejo rumenjaki. Lahno jih posolimo in pustimo na krožniku tako dolgo, dokler se ne strde. Serviramo jih na krožniku.

Riba

Vzemi 200 g težko ribo (najboljše ščuko), 100 g cvetače, 10 g surovega masla, 1 rumenjak in 1 g soli.

Dobro očiščeno ribo položimo v cvetačo, ki smo jo narezali na majhne kose, zabelimo s surovim maslom in skuhamo. Ribo serviramo s cvetačo vred v ribji omaki, v katero smo ubili rumenjak.

Dušena teletina

Vzemi 80 g teletine, 10 g surovega masla, 1 rumenjak. V teletino vdrgnemo 2 g soli, nato jo stolčemo do debeline 1½ cm in jo namažemo s surovim maslom. Dušimo jo v lončiču z vodo in jo sem pa tja obrnemo. Omako nekoliko omokamo in jo serviramo z zrezkom vred.

Penjene kepice

Vzemi 1 jajce, 12 g moke in ½ g soli. Beljak stepemo v sneg in ga zmešamo z rumenjakom, soljo in moko. Iz tega tankega testa zajemljemo z žlico majhne kepe, jih vržemo v osoljeno vodo in kuhamo 2 minuti, obračajoč jih z žlico. Nato jih vzamemo ven, pustimo odteči in serviramo s poljubnim sadnim sokom.

Zélenova solata

Vzemi 100 g kuhane, še gorke zélene in jo razreži na tenke rezine, dodaj ščepec soli in sladkorja, nekoliko seseklјanega peteršilja in začini s citronovim sokom. (n)

Ena obleka zadošča

(Skice narisala Saška)

Modno kramljanje v znamenju majhnih željá, velikega varčevanja in neštetih možnosti.

Hladno je postalo. Novih oblek, novega plašča si potrebna. A izza vsake, še tako skromne želje preže besede: slabi časi, težke razmere, varčevanje, varčevanje!...

Moža, ki pride navadno truden in zbit domov, nikar po nepotrebnem ne muči s pripovedovanjem o novih oblekah, ki bi jih potrebovala. Tvegala bi prav gotovo večje ali manjše nesoglasje — in na koncu koncev ne bi imela niti najmanjšega uspeha. Mož ti bo itak prepustil skrb, da se s sredstvi, omejenimi do skrajnosti, lepo in primerno oblečeš. Da, lepo! Zakaj vsak mož, tudi tisti, ki ženi neprestano govori in dokazuje, da je varčevanje, posebno varčevanje pri oblekah nujno, želi in prav hoče, da je njegova žena oblečena okusno in elegantno, skratka l e p o.

Nam ženskam tega ni treba še posebej dopovedovati. Saj hoče biti vsaka čim mlajša in lepša.

Nič več ne velja načelo, da imaš za posebne in slavnostne priložnosti posebno svečano obleko, ki jo nosiš leto za letom, jo neguješ in varuješ ter jo navadno občuduješ le visečo v omari. Moda se spreminja. In ženska, pa naj bo tudi pooseblјena skromnost in varčnost, ljubi spremembo. Kaj rada se bo zato uklonila muhasti modi. Ukloniti se je potrebno, slepo pokoriti se pa nikar!

Vsakokratno modo moraš prilagoditi svoji osebnosti in svojim razmeram. Med tisočerimi majhnimi in velikimi modnimi nasveti izberi le ono, kar se ti zares poda. To ti ne bo težko; saj je vprav letos okvir tako široko razpet, da bo moči uveljaviti in upoštevati vsako posebno željo.

A nečemu, eni sami samcati nujnosti se boš morala ukloniti: p r a v i l n i u r e d i t v i.

Dve obleki in en plašč! Ali pa, če imaš prav malo cvenka, tudi ena obleka in plašč. Nobenih modnih pretiranosti in prenapetosti! Preprosto in smotrno v obliki! Eno obleko imej za »boljše« priložnosti, ena bodi za vsakdanjo uporabo. Tako boš od jutra do večera oblečena pravilno. V pisarni, v učilnici, doma ali na cesti, vedno boš zalo napravljena.

Blago je poceni. Če šivaš sama, prihraniš večino izdatkov. Manj izurjenim bodo izvrstno služili kroji.

Ne pozabi na enotnost barv! Obleki naj kar se barve tiče harmonirata. Plašč naj se sklada z njima. Ukrojen naj bo enostavno a gosposko, da ga lahko oblečeš pri vsaki priložnosti.

Vprašanja izbere potrebnih modnih malenkosti ti ne bo težko rešiti. S smotrno izbero blaga boš dosegla, da boš torbico, čevlje, rokavice, pas itd., potrebovala le v enkratni barvni kombinaciji.

Izberi mirne barve, da se jih ne preobješ. Črno, rjavo, temno zeleno, temno modro. Vijolične ti ne svetujem, dasi je letos tako zelo moderna. Če bi se že na vsak način rada odločila zanjo, izberi vsaj umerjen in prijeten odtenek.

Skica št. I. ti kaže temno obleko (vsakdanjo, delovno), sestavljeno iz letos tako priljubljene jopice in krila. Jopico nadomestiš pri delu ali sportu s puloverjem, ki si ga sama spletla. (Skica št. II.)

K jopici si boš napravila več svetlih garnitur (ovratnikov, šapotljev itd.), ki malo stanejo, a povsem spremene videz obleke.

Vsakdanjo obleko popolnoma spremeniš s kazakom iz lameja. (Skica št. III.) Tako oblečena se pokažeš lahko v gledališču, na plesu itd.

Skica št. IV. ti kaže temno, preprosto a zato elegantno, tako imenovano »malo družabno« obleko. Ni neobhodno potrebna, vendar ti bo zelo dobro služila. Damijana

Kuhinjska posoda, jedilno orodje
Franc Golob
LJUBLJANA, Wolfova ulica

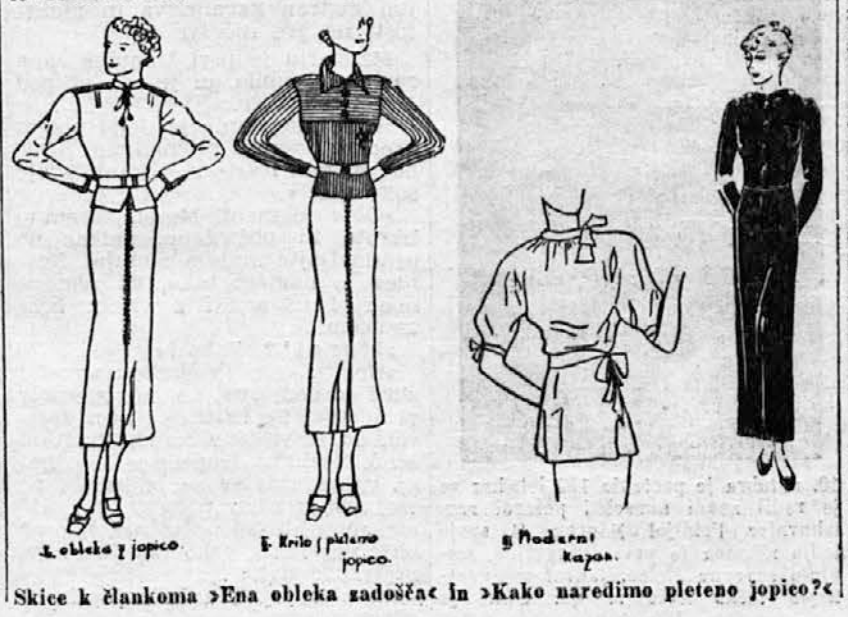

Skice k člankoma »Ena obleka zadošča« in »Kako naredimo pleteno jopico?«

Angležinja mrs. Beryl Markham je prva ženska, ki je sama preletela severni Atlantik iz Evrope v Ameriko. 4.500 km je preletela v 23 urah. V Newyorku so jo pozdravili z viharnim navdušenjem

Ali veš?

P r v e s v i l e n e n o g a v i c e je nosila baje angleška kraljica Elizabeta. Med moškimi jih je pa prvi nosil francoski kralj Henrik II., prvič na dan poroke svoje hčere.

P r v e p l a t n e n e s r a j c e je imela žena francoskega kralja Karla VII.

P r v i c i l i n d e r so imeli priložnost videti Londončani prejšnjega stoletja, in sicer okoli leta 1820. Njegovega izumitelja so zaradi ogražanja javne varnosti aretirali. Ko se je namreč prvič pokazal v cilindru na cesti, se je zbralo okrog njega toliko zijal, da sta v gneči dve ženski omedleli, nekemu možu so pa zlomili roko.

P r v i j e d i l n i k si je izmislil kuhar Roze za francoske revolucije v Parizu, da bi svojim gostom omogočil hitro izbero tistih jedi, ki so bile takrat prepovedane, češ da so »nedemokratske«. Jedila so morali použiti na skrivaj.

P r v o k a v a r n o je ustanovil leta 1683. na Dunaju neki Poljak. Za hrabrost, ki jo je pokazal v bojih z oblegajočimi Turki, so ga bili Dunajčani nagradili z vrečami kave, ki so jih bili zaplenili v sovražnikovih zalogah. (z.)

Kako naredimo pleteno jopico?

Navadno vzamemo 5 do 6 štren mehkejše volne (dobra je »Angelavolna«, štrena 8 Din) in pletiljke št. 3 ali 3 in pol. Za zadnjik nasnujemo 120 petelj. Ako hočemo dobiti pokončne črte, kakor jih vidimo na spodnji sliki, pletemo:

1. igla: 2 levi, 1 desno,
2. igla: 2 desni, 1 levo.

Tako pridejo leve nad leve in desne nad desne. Na pravi strani dobimo vzorec s pokončnimi črtami, ki jih tvorijo desne petlje. Ko pričneš delati ležeče črte, moraš pričeti nov vzorec:

1. igla: same leve,
2. igla: same desne,
3. igla: same leve,
4. igla: same leve.

Na pravi strani dobimo 3 vrste levih in 1 vrsto desnih petelj, ki tečejo povprek. Leve petlje se izbočijo in tvorijo prečne črte. Rokave in ovratnik pletemo po prvem vzorcu.

Za prednjik nasnujemo približno 130 petelj; ko se začno prečne črte, moraš delo razdeliti za vratni izrez.

Ko je jopica gotova, jo sešiješ in okrasiš z gumbi, pasom in monogramom v nasprotni barvi. Letos je posebno moderno usnjeno okrasje. Lepe kombinacije barv so: olivno zelena jopica z rjavim okrasjem, grahasto zelena z okrasjem iz jelenje kože, modra jopica z rdečim okrasjem in če hočete najmodernejše. vijoličasta jopica z živordečim ali bolj umirjenim sivim okrasjem. Sicer pa veljaj: vsaka po svojem okusu! Saška

O medu

O zdravilnih učinkih medu ni da bi govorila. Dandanes že vsaka ve, da je pristni čebelni med izvrstno sredstvo proti prehladu, da čisti in zdravi rane, krepi preutrujene živce, zdravega človeka pa, če ga po malem a redno uživa, obvaruje vsakršnih obolenj.

Skrbna gospodinja se bo zato z medom dobro založila. Kozarce, ki jih je napolnila z njim, bo hranila v popolnoma suhem in temnem prostoru. To pa zategadelj, ker ima med lastnost, da privlači vodo. Veže se z vlago iz zraka, pri tem zavre ter postane kiselkast. Prav tako razkraja med tudi solnčna svetloba. Med navzame kaj rad duh po siru, slanini in drugem, zato ni posebno priporočljivo, da ga imaš v shrambi. (z.)

Ljubkost pri ženskah

Vsaka ženska more biti lepa; lepota, ki polepša tudi grdega človeka, se imenuje l j u b k o s t. Za ljubkost nimamo lepotnih meril. Ljubkost občutiti je prav tako poseben dar kakor ljubkost imeti. Toda prav tako kakor moreš učiti in se naučiti gledanja nevidnega in neslutenega, se moreš tudi sam priučiti ljubkosti, milini in privlačnosti. Moreš pa tudi drugemu odpirati oči zanje.

Najboljši vodnik v kraljestvo ljubkosti je ljubezen. Zaljubljenec bo odkril milino in ljubkost na še tako vsakdanjem in skritem bitju. Vsakdanji onazovalci oprezujejo le za sencami v človekovem življenju, zaljubljenec bo pa videl le dobre strani v ugodni luči. V njem se bo zbudil čut za življenjske pojave, mimo katerih je prej šel brez slehernega zanimanja. Večina ljudi je pomen teh pojavov, ki jih ne moreš obseči z razumom, temveč jih dojameš le s srcem, spoznala šele ob prebujenju lastnega srca. Prve ljubezni si brez srečanja z ljubkostjo ne moremo misliti.

Vsaka ženska ima pravico do zdravja in lepote. Da, tudi do lepote, če pomislimo, da obstoji poleg brezizrazne zunanje lepote tudi globlja, po 'uhcvljena in pooseblјena lepota. Lepota ima na tisoče obrazov. Toda brez vsakršnega čara ljubkosti si lepote ne moremo predstavljati. K temu nas navaja že narava sama: ali ni mar v nekaterih svojih umetninah — v gazeli, brezi, orhideji — ustvarila vprav nedosegljivo ljubkost? V umetnosti, kiparstvu, slikarstvu, glasbi je lepota našla svoj pravi izraz šele tedaj, ko je odkrila ljubkost.

Ženski nasmeh je dostikrat ljubek. Najpopolneje se pa ljubkost pokaže v gibanju. Skladno, naravno in ljubko gibanje je umetnost.

Pravijo, da ni človeka, ki ne bi bil v čem umetnik; a prav tako je res, da ni ženske, ki ne bi imela daru za ljubkost.

Vendar dar sam še ne zadošča. Treba ga je negovati, poglabljati in izpopolnjevati. Postani boljša, globlja, pametnejša! Išči svoj pravi obraz, če si ga iz tega ali onega razloga zamenjala s krinko. Prizadevaj si ga odkriti v sebi, če ga sploh še nisi našla.

Pri tem pa ne pozabi, da je za gibanje, osnovo sleherne ljubkosti, potrebna tudi vaja. Varuj svoje zdravje, neguj svoje telo pametno in vztrajno, goji v okviru svojih časovnih in denarnih možnosti ta ali oni sport.

Kaj več o tem in še o čem drugem pa drugič! (z)

Kako si obvarujemo oči

1. Ne čitajte nikoli pri slabi luči; posebno v somraku ne!
2. Pri delu naj vam pada svetloba čez rame, torej od zadaj, ali z leve strani.
3. Soba, kjer delate dosti z očmi, ne sme biti prevroča, a v noge vam mora biti gorko.
4. Kdor si dosti napenja oči, mora nositi ohlapne srajce in ovratnike, tako da mu ne ovirajo krvnega obtoka v glavi.
5. Nikoli ne glejte ničesar preblizu!
6. Ne čitajte v postelji ali v vlaku!
7. Ako morate stalno napenjati oči, si jih včasih odpočijete, tako da se zagledate za trenutek v daljavo, najbolje v zelena drevesa, ker zelena barva in sveži zrak poživita oči.
8. Barvaste naočnike, ki jih nosimo proti prejarki svetlobi, ali če sije sonce na sneg, ali nam dim sili v oči, nosimo le tedaj, kadar je to neobhodno potrebno, potem jih pa takoj snamemo.
9. Kdor težko čita, ali ne vidi dobro, si mora takoj kupiti prava očala, a nikakor ne brez zdravnikovega pregleda.
10. Naočniki, ki vam jih bo nasvetoval zdravnik-okulist, vam bodo razbremenili oči in jih ne bodo razvadili, temveč bodo vidu celo v korist. (n)

Kateri so največji izdatki v gospodinjstvu?

Če si moramo predčasno nabavljati novo perilo, nam nastanejo veliki izdatki. Te izdatke bi si lahko prihranili, če bi perilo redno prali z dobrim milom. Ako stalno uporabljate Schichtovo Jelen milo, tedaj ste lahko prepričani, da Vam bo perilo ostalo trajno, lepo in vedno kot novo

Vsa lepotna nega je brezuspešna brez dobrega mila
ELIDA TOALETNA MILA

Anekdote

Oj, ta Liszt!

(n.) Nedavno so odkrili v arhivu leningrajske policije zanimivo poročilo, ki se nanaša na Lisztov obisk na Ruskem.

Nekega dne je slavni skladatelj Liszt (1811—1886) priredil koncert, ki se ga je osebno udeležil tudi car. Tedaj je umetnik opazil, da se vladar med njegovo igro pomenkuje s svojo okolico; zato je pri priči prenehal igrati.

Car je hotel vedeti, zakaj je tako nenadoma prekinil svoje predavanje.

»Veličanstvo«, je odvrnil Liszt s skrito porogljivostjo, »če govori car Rusije, morajo pač ostali smrtniki molčati.«

Car je namršil obrvi in si v zadregi grizel ustnice. Še med koncertom je naročil policijskemu načelniku, naj takoj uvede preiskavo o glasbeniku.

In spis, ki so ga te dni našli, je baš ono policijsko poročilo. Glasi se:

»Glasbenik, ki sliši na ime Liszt, je madžarskega rodu. Njegovi starši so neznani. To je nevarna oseba, svobodomislec in prijatelj brezbožnikov, razuzdanec in pijanec. Po nalogu Nj. Vel. carja ga je treba zaradi njegovega nesramnega vedenja izgnati iz države.« (»Magyarsag«, Pešta)

Anekdote o Titulescu

Bivšemu romunskemu zunanjemu ministru Nicolaju Titulescu so na neki večerji očitali, da se preveč peha za oblastjo. Namesto odgovora jim je povedal tole zgodbo:

»Ko sem bil poslednjič v Parizu, me je hotelski sobar nekega jutra pozdravil v romunščini. Tako sva začela kramljati. Povedal mi je, da živi na Francoskem že sedem let.

‚In ste zadovoljni?' sem ga vprašal. ‚Nič domotožja?'

Skomignil je z rameni in se zasmejal: ‚Če naj bom iskren, Ekselenca, sem že rajši sobar v Parizu kakor minister na Romunskem.'«

Titulescu je obmolknil. In potlej je tiho končal:

»Ne očitajte mi tedaj, da se preveč peham za oblastjo...«

*

Titulescu je leta in leta zastopal svojo domovino v Zvezi narodov, bodisi kot zunanji minister bodisi kot londonski poslanik. In zmerom je zagovarjal in branil ženevsko ustanovo, čeprav se ni vdajal iluzijam njene moči.

»Mi smo,« je dejal pri neki priložnosti pokojnemu francoskemu zunanjemu ministru Louisu Barthouju, »mi smo cerkev brez preddvorja, brez strehe, brez stebrov. Mi imamo samo stopnice, nešteto stopnic, in na vsakteri od njih stoji siromak in izteza k nam roko.«

*

Titulescu je velik prijatelj Francozov. Na neki ženevski konferenci so razpravljali o ogrskih optantih. Titulescu je vprašal francoskega delegata, kakšno stališče bo zavzela Francija.

»O tem je škoda izgubljati besede,« je menil Francoz. »Francija vas podpira in bi vas podpirala tudi tedaj, če bi bila prepričana, da nimate prav.«

Titulescu se je naredil razočaranega.

»Že vidim, da ne pojmujete prijateljstva tako kakor mi,« je menil pol za šalo pol zares. »Jaz na primer si niti misliti ne morem, da Francija kdaj koli ne bi imela prav.«

Churchill v anekdoti

Winston Churchill je eden izmed najboljših angleških govornikov. Rad govori in tega tudi ne taji. Ondan mu je nekdo dejal, da ima zadnje čase nekam dosti govorance. Churchill ga je pa zavrnil:

»Zakaj neki naj bi molčal? Nikjer ni zapisano, da bi redkobesedneži morali biti veliki duhovi. Ali še niste nikoli videli zaklenjenih p r a z n i h omar?«

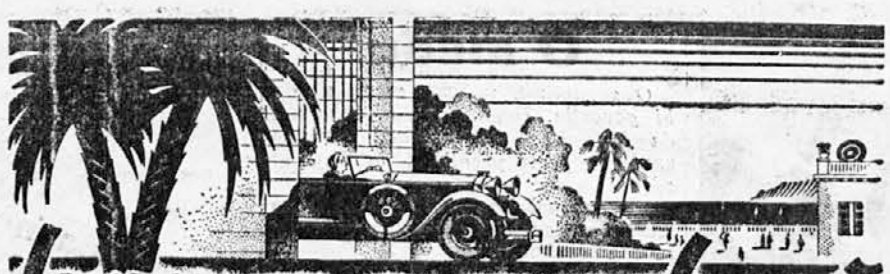

Zakon na poskušnjo

Roman iz naših dni

Po francoščini priredil Ž. O.

3. nadaljevanje

S takimi mislimi se je lagotno zleknila na sedežu, polglasno popevaje najnovejšo arijo, ki jo je slišala v operети.

IV

Večerja se je bližala koncu in gostje so bili židane volje. Saj je bil pa tudi domačin, znani bankir Simon Weiss, odlično izpolnil svojo gostiteljsko dolžnost.

Čeprav oženjen in oče treh otrok, je imel Simon Weiss navado, da je vsak mesec enkrat priredil večerjo samo za gospode, svoje znance in prijatelje; pazil je le, da so vsak mesec prišli drugi na vrsto. Tako je lahko gojil vsa svoja mnogoštevilna prijateljstva in navezaval še nova.

Večer je bil dozorel že do smotk in likerjev in začetna prisiljenost se je umaknila prijetnemu kramljanju.

Domačin je bil ravno v pogovoru z gospodom Morelom, ki je bil takisto gost te svojevrstne prireditve.

»Selekcijska agencija ima svoje kliente v vseh slojih naše družbe,« je pripovedoval Weissu. »Ko se je pred kakimi petimi leti začela razvijati, to se pravi, okoli leta 1930., so prihajali k meni večidel uradniki in mali rentniki, torej ljudje, ki malo zahajajo v družbo in si zato ne utegnejo poiskati pravega zakonskega tovariša.

»Danes je stvar docela drugačna. Novodobni človek ima na splošno več potreb kakor njegovi starejši vrstniki. Danes zahtevamo od žená mnogo več, znati morajo to in ono, imeti toliko in toliko premoženja, ponašati se morajo z dobro vzgojo. In šele tedaj ko človek vidi, da je našel nekaj takega, kakor si želi, tedaj šele dovoli srcu nekaj besede in si izbere med mnogoštevilnimi kandidati tisto, ki mu je najbolj pogodu.«

»Da, da,« je zamišljeno prikimal bankir, »naši očetje so se ženili predvsem iz ljubezni.«

»Ali pa iz pohlepá po doti,« je pripomnil eden izmed gostov.

»Oba načina sta bila enako slaba,« je menil ravnatelj Selekcijske agencije. »V prvem primeru se je mladenič-poštenjak, slep od ljubezni poročil z žensko, ki ga le prevečkrat ni bila vredna; v drugem primeru je pa svojo zakonsko srečo položil na oltar bogastvu. V obeh primerih si je nakopal nesrečo, a ne samo svoje, še ženino povrh. Sodobna predstava o zakonu je drugačna: mladi ljudje lahko zdaj proučujejo značaj, vrline in senčne strani tistih, ki si jih mislijo izbrati za svoje življenjske tovariše. Verjemite mi, da je tu mnogo manj loterije, kakor je je bilo po starem sistemu. Iz lastne izkušnje vam lahko povem, da se nekako od leta 1933. začenja nivô zakona dvigati.«

»In pravite, da pridejo k vam tudi mladi in bogati ljudje? Takšni, ki imajo dovolj priložnosti za sklepanje znanja, dovolj denarja, da bi si lahko poiskali zakonskega druga — pa se kljub temu rajši zatečejo k vam?«

Ravnatelj Selekcijske agencije se je zmagoslavno nasmehnil.

»Nekaj ur je šele tega, dragi gospod, ko je potrkalo pri meni mlado, bogato dekle, neizmerno bogato celo, in povprašala, ali bi ji lahko postregel s takim in takim mladeničem.«

»Če hočete biti popolnoma točni, kakor se spodobi, morate naslikati še manjkajoče črte tega portreta,« se je porogljivo oglasil neki gost.

»Kakšnega portreta?« se je začudil Morel.

»Rekli ste, da je dekle neizmerno bogato. Dodati bi bili morali: in odurno, starikavo ali pa pohabljeno!«

»Kaj še! Mlada je, ljubka in skladna kakor kip starogrških umetnikov.«

»Nikarite no, gospod Morel, preveč pretiravate!« je posegel vmes domačin, videč, da se pogovor začenja razvnemati.

»Če vam povem, da je tako. Žal mi je, da nisem tridesetletnik, potem bi še sam tekmoval za njeno naklonjenost...«

Obmolknil je, nekoliko pomislil, nato je pa resno povzel:

»Neumnost sem bleknil: naj bo Morel še tako mogočen in mladosten, moji mladi klientki pač ne bi ustrezal; kajti kandidat za zakon z njo mora biti iz najboljših krogov, kavalir od nog do glave, izobražen in učen...«

In gospod Morel je na kratko popisal svoj dopoldanski dogodek, ne da bi bil le z besedico izdal, kdo je njegova res nevsakdanja klientka. Ko je povedal, koliko bo mlada žena plačevala svojemu možu ‚vzdrževalnine', so se poslušalci zdrznili: za pol tega bi marsikdo med njimi še dušo prodal!

Ta številka je pa obenem tudi pričala, da gre za docela resno zadevo.

Seveda je potem kar završalo med gosti in vsakdo je vedel kakšno pripomniti na rovaš prečudne amazonke, ki ji pride na um, da si gre moža kupovat.

»In pravite, da je res prikupna?« je spet vprašal tisti gost, ki je bil malo prej porogljivo posegel v pogovor med domačinom in Morelom.

»In še kako!« je navdušeno pritrdil ravnatelj Selekcijske agencije.

»Koliko let ima?«

»Tri in dvajset.«

»In tudi drugače je... neopopačna?«

»Ponovim: zelo čedno dekle, elegantno, gosposkega nastopa v najlepšem pomenu besede, z majhnimi nožicami in lepo oblikovanimi rokami, ljubkega obraza. Skratka, lepa ženska — ali je res treba, da k temu popisu še kaj dodam?«

»Strela! Če le nima kakšne skrite telesne ali duševne napake, ki ste jo od prevelikega navdušenja nemara prezrli?«

»Ne bi rekel! Podatki, ki sem jih danes popoldne nabral o njej, so tehtni; prav nič ni dvoma, da spada moja klientka v najboljšo družbo našega mesta.«

»Ali je po rodu Fraconzinja?«

»Da.«

»Njeni starši?«

»So že umrli.«

Nastala je tišina, kakor da bi bile te tri besede vse pojasnile.

»Nu, če je tako,« je povzel čez nekaj časa isti gospod, »želim, da dobro zvozite to zadevo. Radoveden sem, kaj se bo še iz tega razvilo; ko vas bom prihodnjič srečal, vas bom vprašal o tem — če mi dovolite, seveda!«

»O, prosim! Upam, da vam bom takrat lahko že kaj več sporočil. Zadeva me hudo mika in obenem mi laska; zato sem jo sklenil sam urediti.«

»Mnogo sreče!« je vljudno dejal neznanec.

»Hvala,« se je priklonil ravnatelj Selekcijske agencije in skrivaj ošinil sobesednika z očmi.

Toda zaznal je le bežen vtis razumnega in odkritega obraza.

Gostje so jeli vstajati in se zgrinjati okoli Morela; ravnatelj ženitne posredovalnice je prihajal preveč v stike z vsemi pariškimi krogi, da ne bi imel povsod znancev in prijateljev. Tako mu je neznanec na lepem izginil izpred oči.

Mladi mož si je bil prižgal cigareto in je sanjavo zavil k bližnjemu oknu, odprtemu v jasno noč. Sveži zrak je udarjal od zunaj in blagodejno odganjal soparnost, ki je vladala v sobi.

Neznanec se je zagledal v daljo temnega nebesnega svoda, kjer so se lesketale zvezde kakor drobne zlate pičice. V kaj je zastrmel? Nasmeh je bil v njegovih očeh in porogljivost mu je igrala na ustnicah, toda čelo mu je ostalo nabrano, kakor da bi se možgani upirali neznanim nameram, vstajajočim iz najskrivnejših globin njegove duše.

In morda je bila ta zavedajoča se podzavest tisto, kar ga je tisti mah zavrtilo na petah, da se je obrnil in krenil svoji usodi nasproti...

Še zmerom vase zatopljen in ne meneč se za ljudi okoli sebe, je poiskal domačina.

»Simon,« ga je ogovoril, »daj, predstavi me Morelu, tistemu, ki ima Selekcijsko agencijo, a ne govori mu preveč!... Daj mi častno besedo, da mu ne boš izdal mojega pravega poklica!«

»Morelu ne bo treba dolgo čakati, pa bo vse vedel, kar bi mu rad prikril — to še posebno!«

»Saj te ne prosim, da bi mu lagal, narobe! Po pravici mu povej moje ime: Noel Mercier, tvoj sošolec iz gimnazijskih let, odvetnik brez klientov, vpisan pri prizivnem sodišču v Parizu — to je vse! Mislim, da je Morel demokrat, ki od svojih sobesednikov ne bo terjal, da bi mu samo o milijonih govorili, ali pa da bi se morali ponašati z očarujočim smehljajem milijonarke, ki nam je pravil o njej.«

»Ne, ne, zastran tega se ne boj, Morel je zelo prijazen mož. V vsakem novem znancu vidi bodočega klienta ali pa človeka, ki bi mu utegnil nekoč koristiti. Drugi imajo o njem prav tako dobro sodbo, in zato ni čuda, da ga v Parizu ni človeka, ki bi imel toliko znancev kakor on. Dovolj bo, da le besedo zinem o tvoji duhovitosti, pa boš videl, kako se mu bodo usta razklenila v vesel nasmeh!«

Toda Mercier je prijel svojega tovariša za komolec in ga je potegnil nazaj.

»Ne pozabi, da te prijatelj Noel prosi zamolčljivosti in da se odvetnik brez klientov pač nima s čim ponašati.«

»Nikar vendar ne ženi tako daleč svoje skrivnosti! Zanesi se, ne bom te preveč po krivem hvalisal, ko je že taka tvoja želja.«

Nekaj trenutkov nato je ravnatelj Selekcijske agencije že stiskal roko Noelu Mercierju, ki ju je bil njun skupni prijatelj Simon Weiss predstavil.

»Aha, spomnim se vas,« je ljubeznivo menil gospod Morel. »Malo prej sem imel čast govoriti z vami.«

v 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

»Da, o oni mladi pustolovki, ki ji iščete ženina,« se je nasmehnil Mercier.

Toda Morel se je razvnel:

»Pardon, oprostite! Ne spomnim se, da bi rekel, da je moja klientka pustolovka!«

»Tak res drži vse dobro, kar ste o njej govorili?«

»Tako mi moje stanovske časti: niti besedice nisem povedal preveč.«

Mladi odvetnik se je komaj vidno nasmehnil: očitno se mu stan ravnatelja ženitne posredovalnice ni zdel kaj primerno merilo za čast.

»Nu, pa recimo, da imate prav,« je rekel nato, »in da se temu mlademu dekletu res ne da nič očitati. Tako, zdaj pa vrzimo kvarte na mizo in igrajmo odprto. Samo zato sem prosil Weissa, da me vam predstavi, ker me nazori, ki jih ima ta dama o zakonu, nekam ščegetajo; brez ovinkov vam povem, da bi se rad seznanil z njo.«

»Seznanili bi se radi?« je vzkliknil nekam nezaupljivo gospod Morel. »Čemu neki? Kot ženitveni kandidat ali zgolj iz radovednosti?«

10. oktobra je preteklo 100 let, kar se je rodil znani norveški polarni raziskovalec Fridtjof Nansen. S svojo ladjo »Fram« je prvi dosegel 86. stopinjo severne širine, takrat najsevernejšo točko naše zemlje. Umrl je leta 1930.

TUDI VAS NOVI PLAŠČ OD PAULINA

KER JE V KROJU NAJELEGANTNEJŠI, IZDELAN KAKOR PO MERI, KLJUB TEMU CENEJŠI.
DAMSKA KONFEKCIJA PAULIN, LJUBLJANA, ZVEZDA.

Neznančev obraz je ostal trenutek nepremičen, kakor da bi premišljal, kaj naj odgovori. V njegovih jekleno sivih očeh se je za hip užgal blisk.

»Kot ženitveni kandidat,« je nato mirno odgovoril; njegovo obličje je se spet dobilo prejšnji neprodirljivi izraz.

»Vraga!« je ušlo ravnatelju Selekcijske agencije. »Kaže, da nimate majhnih zahtev!«

Udarec ni zgrešil učinka: neznanec se je ponosno vzravnal.

»Mislite, da torej nisem vreden potezati se za njeno rokó?«

»O tem ne morem govoriti, ker vas še ne poznam,« je priznal Morel in se dobrodušno nasmehnil. »Le neprevidno se mi zdi z vašega stališča, da se greste ponujat, še preden ste slišali, kakšne zahteve postavlja moja klientka.«

Neznančeva zapetost je nekoliko popustila.

»Kaže torej, da niso majhne?« je mirno vprašal.

»Če niso, je pač taka njena pravica.«

»In njeni pogoji?« je vprašal neznanec in ustnice mu je skrivil komaj zaznaven porogljiv usmev.

Gospod Morel je odvetnika že nekaj časa opazoval. In sam pri sebi je presodil:

‚Kakšnih tri in trideset let mu bo; visok, čeden gospod, nenavadno gosposkega nastopa, razumno čelo, mrzle oči, nejeverne ustnice...'

Ta človek ni kdor si bodi: njegova fiziognomija je izdajala osebnost. V njem sta se zrcalili volja in sanjavost hkrati. Možak je spadal v vrsto tistih, ki se ženske pode za njimi — celo izbirčne!

»Vaša zunanjost,« je menil ravnatelj na glas, »bi se nekako skladala s tem, kar si moja klientka želi.«

Noel toliko da se je nasmehnil od počaščenja: njegovi znanci bi lahko marsikaj povedali o njegovih uspehih pri ženskah. Toda gospod Morel tega še ni mogel vedeti; sodil je samo po tem, kar je videl.

»A to še ni vse,« je zategnil. »Gospod Weiss mi je pravkar dejal, da ste bili njegov sošolec. Po poklicu ste odvetnik, ne?«

»Da, vpisan sem pri prizivnem sodišču v Parizu.«

»Ste imeli že dosti pravd?«

»Ne preveč, narobe: manjka mi vneme.«

»Zakaj?«

Mercier je skomignil z rameni.

»Kaj vem!« je odkritosrčno priznal. »Imovitih staršev sem, živel sem doslej manj od dela kakor od očetove dediščine — danes so seveda ostali od nje le še borni sledovi... Zato sem zadnje mesece začel gledati življenje bolj z resne strani, in tako...«

Obmolknil je. Očitno se ni bil zanesel, da se bo moral razkrivati tujim ljudem.

Toda predaleč je bil že, da bi mogel nazaj. Nemara ga je spodbadala tudi prirojena mu navada, ki mu ni dala, da bi se ustavil pred ovirami, zakaj iznenada se mu je zjasnil obraz, kakor da bi bil našel, kar je iskal:

»Če želite, vam lahko postrežem z zelo visokimi priporočili... Moj bratranec Mercier Boncour, znani romanopisec, vam bo vedel o meni več lepega povedati kakor jaz sam. Pogosto opravljam pri njem tajniška dela, in tako...«

»Mercier Boncour! Sorodnik ste slavnega pisatelja? Dragi gospod, saj to vam je najlepše priporočilo, ki mi ga morete dati. Prav dobro se še spomnim nekega dvoboja vašega bratranca — dokaz, da so Mercierji iz uglednega rodu in da jim zastran kavalirstva in možatosti ne gre ničesar očitati.«

Mercierju je prvi trenutek sapa zastala; osupilo ga je, da gospod Morel toliko ve.

»Čestitam vam,« je dejal potem z odkritosrčnim priznanjem. »Dober spomin imate in poznate svoje sodobnike.«

»Oh,« je menil Morel, skromno hkratu in počaščeno, »nikar ne proslavljajte mojega znanja! Resnica je namreč taka, da sem se moral ukvarjati z vašim bratrancem...«

»Morali? Zakaj?«

»Ne, ne,« se je široko zasmejal stari gospod; »ne, ne, ni tisto, kar vi mislite! Te časti še nisem doživel, da bi vašemu sorodniku iskal ženó. Nekoliko drugače je bilo: neka njegova žrtev se je hotela po vsej sili z njim poročiti, in zato sem moral hočeš nočeš nekoliko od bliže pogledati, kako vaš ljubeznivi bratranec živi.«

Mercier je od začudenja široko odprl oči.

»Ni mogoče!« se je zasmejal. »Kdo bi si le mislil, da si je dobri Boncour skoraj zadrgnil vrv okoli vratu!...«

»O, saj se ni sam niti trenutek zavedal nevarnosti, ki mu je grozila. Tista ženska je bila iz vrste onih, ki se galanten človek sicer z njimi postavi, toda pred oltar jih ne pelje. To sem dami tudi povedal. Prvi mah je kazalo, da bo iz kože skočila od togote, toda kaj kmalu se je potolažila v objemu nekega operetnega pevca; njen novi kavalir se je čutil celo počaščenega, da je lahko prevzel zapuščino popularnega romanopisca.«

Mladi mož je udaril v smeh.

»Aha, že vem, o kateri ženski govorite! O pegatki, kakršne srečujete v velemestu na slehernem koraku.«

»Našla si je svojega purana in danes je srečna.«

Moža sta se prisrčno zasmejala; tole soglasje v tolikanj neznatni zadevici ju je očitno zbližalo. Kaj hočemo: takele galantne dogodivščine bodo pri moških zmerom našle odmev.

Gospod Morel je pri tej priložnosti odkril, da zna mladi mož ceniti dober dovtip; od tistega trenutka mu je postal prikupljiv.

Segel mu je po domače pod roko in ga potegnil s seboj v garderobo.

»Ali ne bi šla skupaj? Avto me čaka spodaj, pa bi vas lahko spremil do vašega stanovanja.«

Mercier se je spomnil, da mu je na razpolago še neki drugi avto pred bankirjevo hišo, vendar ni trenil z očmi.

»O, prosim,« je menil neprisiljeno. »Prav toliko je hladno, da se človeku ne da peš hoditi. Hvala vam za ljubeznivost!«

Ogrnila sta si plašč in z roko pod roko skupaj odšla nizdol po lepih marmornatih stopnicah razkošne bankirjeve palače.

»Tale Weiss se ne more baš pritoževati, da mu slabo gre: takih palač je malo v Parizu,« je menil z veščim poudarkom Morel.

»Da, da,« je pritrdil Mercier in vzdih zavisti se mu je utrgal iz ust. »Tudi jaz se ne bi branil takšnega domovanja.«

Stari gospod se je ustavil in potrepljal odvetnika po ramenu:

»Nu, o tem bomo mogoče še govorili! Te sanje se vam utegnejo še kdaj uresničiti. Oglasite se jutri pri meni, da vidiva, kaj je s to stvarjo.«

»Verjemite mi, gospod, vzeli ste mi željo z jezika.«

»Kaj hočem — ko ste mi pa prikupni! Zato bi rekel, da se bova midva še dobro razumela.«

V

Noel Mercier drugi dan ni zamudil sestanka, ki ga je bil dogovoril z Morelom. Že ob desetih dopoldne je bil v pisarni ravnatelja Selekcijske agencije.

»Takšna točnost dokazuje dobre manire,« je menil Morel, ko je spoznal mladega moža.

»Nimam navade, da bi puščal ljudi čakati, ker tudi sam ne ljubim čakanja.«

Kini prinašajo

SOKOLSKI DOM ŠIŠKA
telefon 33-87

predvaja od 17. do 19. t. m.
»VALČEK ZA TEBE«
V gl. vlogi: Louis Graveur in Camila Horn
Od 20. do 22. t. m
»VEČNO MLADA«
Revijska opereta

KINO MOSTE

Predstave: ob delavnikih ob 20.30, ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri
Cene: Din 3·50 do 6·50
Od sobote 17. do 19. t. m.
Martha Eggerth v nemškem filmu
»BOŽANSKA ŽENA«
Od torka 20. do 22. t. m.
»KRILA V TEMI«
Junaški podvigi modernih »kraljev zraka«
V gl. vlogi: Gary Grant in Myrna Loy
Globoko znižane cene Din 2·50 do 4·50

KINO TALIJA KRANJ

predvaja v soboto 17. t. m ob 20.30 uri in v nedeljo 18. t. m. ob 16., 18. in 20.30 uri velefilm v nemškem jeziku
»AMPHYTRION«
(»Bogovi se zabavajo«)
V gl. vlogi: Willi Fritsch Käthe Gold, Paul Kemp in Adela Sandrock

ZVOČNI RADIO JESENICE

predvaja 16. t. m. ob 20. uri. 17. t. m. ob 20. uri in 18. t. m. ob 15. in 20. uri
»MODERNI ČASI«
Film, ki ga je napisal, režiral in igral Charlie Chaplin
Pri vsakem sporedu najnovejši Paramount in Univerzum zvočni tednik s posnetki z olimpijskih iger v Berlinu

Kontesa Klara

Roman

Po francoskem izvirniku

Georgesa Chneta

priredil A. R.

29. nadaljevanje

Zameglilo se ji je pred očmi in morala se je oprijeti ograje, da bi ne omedlela. Slabost, ki jo je obšla, je bila samo bežna. S težko sapo, s strahotno radovednostjo in s še večjo napetostjo se je spet ozrla k možema...

Oba nasprotnika sta si že stala nasproti; Moulinet je nenadejano stekel na sredino med njiju in z rotečim glasom zavpil:

»Gospoda, za čas božji, nikarita!...«

La Brède je skočil k njemu in ga s silo odvlekel v varno zavetje. Oktavij je izročil Renéju pištolo in naglo stekel vstran. La Brède je vprašal s trdim glasom:

»Gospoda, ali sta pripravljena?«

René in grof sta v en glas odgovorila:

»Da!«

Mladi mož je z mirnim glasom počasi štel:

»Ena — dve — tri — Ogenj!«

Klara je videla kako sta nasprotnika nagnila roki. V poslednji sekundi je izgubila razsodnost in neodoljiva sila jo je gnala naprej. Z enim skokom je preskočila ograjo in zamašila s svojo drobceno roko cev pištole, ki je bila že namerjena na Renéja.

Zdajci je odjeknil strel. Klara je na smrt prebledela in krčevito stresla ranjeno in vso okrvavljeno roko. Droban curek njene vroče krvi je ošinil grofovo lice.

Potlej se je z globokim vzdihom sesedla...

Sledil je trenutek nepopisne zmede. Grof je prestrašeno odskočil, ko je začutil na svojem obrazu vroč curek krvi. René spričo nepričakovanega dogodka ni niti utegnil sprožiti... Ko je stekel h Klari, jo je dvignil ko otroka v naročje in jo odnesel k vozu, ki je že čakal na cestnem ovinku.

Oči mlade žene so bile zaprte in s tesnobnostjo jo je položil tovarnar na mehke blazine v vozu. Z nepopisno nežnostjo je dvignil njeno prestreljeno roko in jo obsul z vročimi poljubi.

Skrbno in z največjo previdnostjo je zdravnik odpel rokav njenega oblačila in si ogledal rano.

»Nič ni zlomljenega,« je naposled z vzdihom olajšanja dejal. »Zdi se, da stvar ne bo huda. Roka pač ne bo več tako lepa, toda madame Derblayeva si bo lahko z rokavico pomagala iz zadrege...«

Zdajci se je zdravnik zvonko zasmejal, zakaj prevzela ga je spet hladnokrvnost izurjenega operaterja.

René je podložil Klari blazine pod glavo, da bi udobneje ležala. Ves se je tresel od razburjenja in niti za hip ni odvrnil očesa od svoje ljubljene žene. Njena dolgotrajna omedlevica ga je začela vznemirjati...

Šele baron, ki je Renéja poklical z imenom, ga je spet opozoril na pravkar minile dogodke; z baronom je prišel tudi la Brède, ves razburjen in živčen.

»Gospod, grof Bligny mi je naročil, naj vam izrazim njegovo globoko obžalovanje spričo te nesreče. Nehote je ob dotiku gospenie roke mehanično sprožil petelina. Nesreča madame Derblayeve ga je globoko potrla in hkratu do dna spremenila njegove nazore. Zdaj mu je nemogoče, da bi začeto afero nadaljeval. Pogum mojega prijatelja je kakopak zvišen nad slehernim sumom. Vaš, gospod Derblay, brez dvoma tudi. Vsi smo, gospod moj, možje časti... Dogodke današnjega jutra bomo skrbno čuvali zase... Naj ostanejo skrivnost med nami, ki smo jim bili priče...«

Tovarnar se je ozrl po grofu, ki je ves bled in drgečoč slonel ob drevesu in si otiral z belim robcem kri z obraza. Zmerom znova si je z izrazom bolesti in groze ogledoval sveže krvave madeže na finem batistu... Pomislil je, kakšna nesreča bi se bila utegnila zgoditi... Njegova krogla bi lahko Klaro zadela do smrti... Prebila bi ji lahko lepo čelo, omadeževala njeno belo nedrje... V tem strašnem trenutku je obsojal vse svoje dosedanje vedenje; zgrozil se je spričo svojih umazanih naklepov, hkratu si je pa prisegel, da bo za zmerom odšel iz bližine nesrečne žene, ki je zaradi njega toliko pretrpela.

La Brède je ganjeno govoril dalje. Le redkokdaj se je ta gizdalin raznežil... Tovarnar je raztreseno poslušal neusahljivi vrelec la Brèdovih besed in mu naposled prepustil svojo desnico, ki jo je mladi plemič krepko in hvaležno stresal.

Ko je René opazil, da je Moulinet odpeljal grofa s seboj, je prosil zdravnika, naj stopi v voz, sam se je pa vzpel na kočijažev sedež in pognal konje v dir.

*

V razkošni spalnici, s tapetami okrašenimi z boginjami, nalivajočimi vojščakom kupe, je sedel René kakor takrat med njeno dolgo boleznijo ob Klarinem znožju. Mlada žena, ki se že dolgo uro ni zavedela, se je zdajci lahno premaknila. Stresel jo je vročični drget — in zdajci je odprla oči.

Tovarnar je živahno vstal in se sklonil nadnjo. Smehljaj je zaokrožil Klarine ustnice; svojo belo roko je ovila Renéju okoli vratu in ga nežno potegnila k sebi. V svojih zmedenih možganih se ni mogla znajti v resničnost. Zdelo se je ko da plava netelesno v rajskih višavah. Nič ni čutila, nič ni trpela. Slastna utrujenost jo je objela, in spregovorila je s tako tihim glasom, da jo je René komaj slišal:

»Umrla sem, ljubček moj, zate sem umrla. Ali mar ne? O, kako sem srečna! Ti se smehljaš, ti me ljubiš! V naročju me držiš! O, kako sladka, kako nebeško lepa je smrt! In kako oboževanja vredna je večnost!...«

Zvok lastnega glasu jo je predramil. Pekoča bolečina ji je prešinila roko in tedaj se je spomnila vsega: svojega obupa, svojega strahu in — svoje žrtve...

»Ne, René, saj nisem umrla. Živim — in ti si pri meni!« je vzkliknila.

Odmaknila se je Renéju in mu s strahom vprašujoče pogledala v oči, ko da jo utegne šele njegova beseda odrešiti smrti:

»Eno samo besedo! René, odgovori mi! Ali me ljubiš?«

René jo je z navdušenim obrazom in z žarečim očesom pogledal.

»Da, ljubim te!« je odgovoril. »Dve ženski sta prebivali v tebi. Ena, ki sem zaradi nje toliko prestal in pretrpel... ta je, hvala Bogu, umrla... Ti, prava, si ostala, ti, ki te nisem nikdar prenehal oboževati...«

Klara je pritajeno kriknila in njene oči so se napolnile s solzami. Ves presrečen in žareč od koprnenja jo je prižel René nase, njune ustnice so se strnile in v zamaknienosti sta se predala opoju prvega poljuba.

Konec

ČITAJTE NAŠ NOVI ROMAN

»ZAKON NA POSKUŠNJO«!

Marcel Allain in Pierre Souvestre

Skrivnostni Fantomas

Detektivsko-kriminalni roman

33. nadaljevanje

Doktor Ardel je govoril glasno, podčrtavajoč svoje besede s smehljajočim prizvokom, vendar po nobeni ceni žaljivo...

Ne da bi čakal odgovora, se je oprostil, češ da mora gospoda za nekaj časa zapustiti, da si obleče belo zdravniško haljo in natakne gumijaste rokavice.

Medtem ko je zdravnik odšel, sta se Fuselier in Juve pomenila:

»Povejte mi, dragi Juve,« je začel Fuselier, »zakaj ste prav za prav prišli sem?... Česa iščete?«

Juve, držeč obe roki v hlačnih žepih, se je obrnil k Fuselierju in odgovoril:

»Česa iščem? Sam ne vem, ali pravilneje rečeno, ne upam si priznati, česa iščem... Iščem to in ono... in nič!...«

»Zvitorepec!...«

»Gospod Fuselier, ali mar ne veste, da postajata poslednji dve aferi čedalje tragičnejši in skrivnostnejši?... Ali se vam sploh sanja o zaprekah, ki nas ovirajo...?«

»Lahko si mislim...«

»Josefinino početje je vse bolj zamotano! Loupartova ljubica je, izda ga, on jo obstreli, potlej se nenadejano spet pojavi kot zaveznica železniških roparjev...«

»Ali mislite tisti napad v marseillskem brzem vlaku?«

»Da... Toda pustiva Jozefino pri miru. Še dva neznanca nam delata preglavice... zlasti pa doktor Chaleck, učen mož, ki bržčas načeljuje razbojniški tolpi. Gotovo je le to, da je streljal na Jozefino in da je bil vodja napada v javnih skladiščih... Drugega ne vemo ničesar... Nu, še Louparta si oglejmo... tega ničvredneža, ki ima prav gotovo največ masla na glavi, pa ga vendar ne morem razkrinkati. Vsaj tako se mi dozdeva. Morda je navaden apaš! Toda kakšne zveze ima z doktorjem Chaleckom? Svetovnjak prav gotovo ni, sicer bi mu ne bila Jozefina ljubica... Morda je pa on morilec neznanke v Frochotu?... Morda!... toda za to nimamo niti najmanjšega dokaza!...«

»Preprevidni ste!« je ugovarjal Fuselier.

»O, ne! Niti najmanjšega oporišča nimamo! Če hočemo najti morilca, moramo najprej vsaj ugotoviti identiteto umorjene ženske in vzrok zverinskega umora... Toda vse te važne podrobnosti so nam do zdaj še zmerom uganka!... Morda bi bilo že dovolj, če bi vedeli, kako je morilec storil hudodelstvo, saj bi potlej morda lahko sklepali, kdo je bil veliki neznanec. Ali doktor Chaleck ali Loupart?...«

Fuselier je skomizgnil z rameni:

»Juve, vaša domišljija je od sile bujna! Toliko domnev se vam hkratu porodi v glavi, da bi se utegnilo pametnemu človeku zmešati! Skratka: vse osebe, ki se vam zde le količkaj sumljive, ste vzeli na piko... Sicer pa, tega mi še zmerom niste povedali, ali iščete tu sledov ali kaj drugega?«

»Da, iščem jih... sledove mrtvih... Odtod pričnem vsa nadaljna raziskovanja.«

»Prav!... Toda...«

Fuselierju je zastala beseda; stopil je k Juvu, ostro mu je pogledal v oči in komaj slišno dahnil:

»Ali imate mar Fantomasa na sumu?...«

Juve je nemo pobesil glavo. Potlej je zamrmral:

»Da! Prav imate, gospod Fuselier. Za Loupartom, za Chaleckom, skratka za vsemi znanimi in neznanimi hudodelci slutim Fantomasa!...«

Komisar bi bil bržčas preiskovalnemu sodniku zaupal še marsikatero skrivnost, če bi se ne bil takrat vrnil doktor Ardel.

»Na delo, gospoda!« je vzkliknil zdravnik. »Odveč bo, če bi vaju posebej opomnil, da je truplo umorjenke iz Frochota zaradi gnitja že močno spremenjeno. To naj vaju nič preveč ne moti. Skušajta prezreti vnanjost, pa si bosta morda lahko napravila sliko žive ženske. Ukazal bom, naj prineso nasilnico.«

Pritisnil je na gumb in ukazal vstopivšemu služabniku:

»Prinesite truplo iz hladilnice številka 6...«

Nekaj minut pozneje so se odprla skrivna vrata, in na pragu sta se prikazala dva moža, noseča nosilnico z mrličem.

»Izročam vama truplo!« je dejal profesor Ardel. »Skušajte ugotoviti, kdo je umorjenka; svoje delo kot izvedenec sem itak že opravil. Najvestnejše sem vse preiskal, pa lahko vsak hip obširno poročam o svojih ugotovitvah.«

Juve in Fuselier sta dolgo časa motrila truplo, ki je ležalo na vrteči se plošči pred njima:

»Ah!« je zavzdihnil Juve, »kako bi naj človek spoznal ta s smolo opečeni obraz? Kako bi si naj človek v duhu napravil sliko žive ženske, ko pa leži pred nami zmečkano telo, čez in čez pokrito z ranami?«

Juve se je obrnil k zdravniku in vprašal:

»Kako naj jaz kot preprost kriminalist vem, kaj se da sklepati iz vsega tega? Moram vas prositi, gospod profesor, da nama poročate...«

»Kaj vaju najbolj zanima?«

Čez nekaj trenutkov je Juve vprašal:

»Kako so to žensko umorili?«

»Tako me že ne smete vprašati. Jaz vam lahko kvečemu povem kakšen je bil vzrok smrti.«

»Ali ni to mar isto?«

»Ne, nikakor ne!« je začel profesor, pripravljen znanstveno utemeljiti svojo domnevo.

Toda Juve ni mogel več brzdati svojih živcev, zato ga je prekinil:

»Gospod profesor, nikar se ne lovimo z besedami. Povejte mi kratko in jedrnato svoje mnenje!«

Z jasnim glasom je tedaj odgovoril zdravnik: »Smrt ni nastopila zaradi kakšne rane, pa tudi ne od ranitve kakšnega življenjsko važnega organa. Dognal sem, da je splošen razliv krvi vzrok smrti...«

»Kako naj to razumem?« sta hkratu vprašala Juve in Fuselier.

»Gospoda, povedal sem vam živo resnico... Ko sem seciral truplo, sem na svoje začudenje ugotovil, da so bile vse krvne celice razpočene, srce, žilje, torej dovodnice in odvodnice — in še celo pljuča...«

»Kaj torej to pomeni?«

»Poslušajta dalje!... Vse kosti so zdrobljene. Niti en del okostja ni nepoškodovan...«

»Strašno!«

»Naposled moram še reči, da je bila vsa koža, od glave do pet podpluta...«

Juve se je zbal, da bi ga zdravnik začel pitati z znanstvenimi razlagami, zato ga je prekinil:

»Povejte mi vendar, prosim vas, kakšen sklep sledi iz vseh vaših ugotovitev.«

»Gospod Juve, vaše vprašanje je zame pretežko. Ne da bi hotel s tem kaj pribijati, bi skorajda rekel, da je morilec zmečkal žensko med dvema valjema!... Truplo je tako rekoč ‚zlikano'; na vseh plateh je enakomerno zmečkano, zato ne morem reči, da je ta ali oni kos telesa bolj ali manj prizadet...«

Fuselier je strmo pogledal Juva:

»Kaj sklepate iz tega?«

»To se tudi jaz vprašujem,« je odgovoril Juve. »Znanstvene ugotovitve gospoda profesorja nas niso prav nič približale rešitvi te uganke. Slej ko prej je zadeva ostala skrivnostna...«

Zdravnik je pritrjevalno prikimal:

»Znanosti res ni dano, da bi zastavico uganila!«

Juve se je začel spet nemirno sprehajati po dvorani, medtem ko je Fuselier stal ko pribit in razmišljal...

»Rekel bi,« je dejal preiskovalni sodnik, »da tukaj ne bova ničesar izvedela, zakaj profesorjeva učenost nama ne bo nič pomagala...«

Juve se je spet približal žrtvi:

»Mrlič je za naju resda brez pomena,« je dejal komisar, »pač pa nekaj drugega...«

Ogovoril je profesorja rekoč:

»Ali bi mi lahko dali umorjenkina oblačila?«

»Prav rad!...«

Nekaj minut kasneje je že prinesel sluga vrečo z oblačili umorjenke. Juve si je natanko ogledal kos za kosom: obleko, elegantne čevlje, svilnate nogavice, pas, z drobnimi čipkami okrašeno kombinežo, svilen životek, robček iz batista...

»Zaman!« je zamrmral. »Nikjer ni nobene znamke, nikjer monograma...«

Razočaran je Juve stlačil oblačila spet v vrečo in se vnovič začel sprehajati po veliki dvorani.

Preiskovalni sodnik ga je že večkrat prosil, naj vendar odideta iz mrtvašnice, toda Juve ni slišal njegovih opominov.

Zdajci je komisar obstal ko ukopan,

Humor

Dvojna sreča

Tašča: »Pomisli, dvojnico imam!«

Zet: »Za pet ran božjih, še to povrhu!«

Ponaredba

»Prijatelj, tvoja žena si je vendar želela avto za rojstni dan. Zdaj pa vidim, da si ji kupil biserno ovratnico!«

»Hm, veš, avtomobilov še nimamo ponarejenih!«

Policijska

»Prosim vas, kje je policijska stražnica?«

»Ne vem, toda če se boste še nekaj časa vozili po cestnem hodniku, vam jo bo že stražnik pokazal.«

Posredovanje

Gospod pride ves besen v ženitovanjsko posredovalnico:

»Obljubili ste mi tridesetletno vdovo, zdaj sem pa spoznal, da je že 53 let stara. To je navadna sleparija!«

»Kaj še, gospod!« je hladnokrvno dejal posredovalec. »Dama je res že 30 let vdova.«

Strahopetnež

Na policiji: »Gospod stražnik, saj se nisem mogel ubraniti napadalca, ko mi je pa grozil z orožjem!«

»S kakšnim orožjem?«

»S samokresom, ki mi ga je iztrgal iz rok!«

Vendar...

»Gospod ravnatelj, nocoj sem v vaši hotelski sobi našel bolho!«

»Hvala Bogu, že leta in leta jo iščemo!«

Dokaz

»Zdaj hočete še tajiti, da ste bili res pijani; saj smo vas našli na ulici, ko ste se plazili po vseh štirih.«

»Kaj to vam mar?«

»Oho, saj ste vendar skušali belo prometno črto na asfaltu zviti ko preprogo!«

Boj zoper alkohol

»Da, gospoda moja«, de predsednik društva za pobijanje alkohola, »vsakikrat, kadar vidim, da prihaja mlad človek iz gostilne, bi mu rad zaklical: Mladi prijatelj, na napačni poti si! Obrni se!«

Drugi kraji... druga mesta...

Dva trgovska potnika sedita na vlaku. Prvi pokaže drugemu sliko:

»Viš, to je moja nevesta!«

»Ali je plavka ali je rjavka?« vpraša drugi.

»Še pojma nimam, štirinajst dni sem že spet na potovanju...«

Galantni zdravnik

»Dihajte globoko in štejte do tisoč!...«

Kratkovidnost

Teta Amalija je hudo staromodna in — kratkovidna. Onkrat je bila na nekem plesu.

Drugo jutro je zadovoljno ugotovila:

»Pavlica je res pošteno dekle! Nič izreza ni imela na hrbtu, do zatilnika je imela zapete gumbe!«

»Hihi, tetica«, se je zasmejala nečakinja, »saj to niso bili gumbi, temveč njena koščena hrbtenica.«

Bacili

Letoviščar, ki se na smrt boji bacilov, vpraša gostilničarja:

»Kaj storite, ako ne veste, če je voda zdrava?«

»Skuhamo jo!«

»Imenitno! In kaj potlej?«

»Potlej jo filtriramo!«

»Hvala Bogu. In kaj potlej?«

»Potlej pijemo vsi, moji prijatelji in jaz, rajši pivo!«

Ljubezen gre skozi želodec

Ona: »Nebeški del zemlje! Ne morem se ga do sitega nagledati!«

On: »Jaz tudi ne. Pojdiva, srček, zajtrkovala še nisva!«

Konkurz

Cenilec: »Zapišite: steklenica bordojca.«

Zapisnikar: »To ni bordojec, marsala je.« (Odmaši steplenico, da bi se prepričal.)

Deset minut kasneje.

Cenilec: »Zapišite: prazna steklenica!«

Ženska logika

Oče: »Dragec, prinesi! mi lestev! Uro bom ustavil, dve minuti prebiteva!

Mati: »Neumnost! Preden bo fant prinesel lestev, bosta že davno minili ti dve minuti!«

izvlekel je iz žepa nožič in odprl rezilo:

»Nočem si kasneje očitati, da nisem storil prav vsega! Najprej pošteno delo potlej vse drugo!...«

Komaj je izgovoril te besede je spet zagrabil vrečo, počenil na tla in znova začel pregledovati kos za kosom. Z nožičem je paral šive in robove...

»Vam se je pa res zmešalo,« je vzkliknil Fuselier. »Kakšnega šmenta le iščete?...«

Juve je hotel odgovoriti, toda v tistem trenutku je zdajci prebledel ko zid in potne srage so mu zalile čelo.

»Lej... kaj je pa to?...« je razburjeno vzkliknil.

Medtem ko je z rezilom prestrigel šiv ovratnika, se mu je zdelo, da je nekaj zašelestelo ko papir...

Z dvema energičnima urezoma je prerezal blago... Res se ni zmotil. Med dvojno svilo je našel zvit papirček, s krvjo oškropljen... Po nesreči ga je z rezilom prerezal na dvoje...

Hkratu sta poklelnila — ko na povelje — zdravnik in preiskovalni sodnik poleg komisarja.

Juve se je od razburjenja tako tresel, da skoraj ni mogel pobrati lističa, ki mu je padel na tla.

Komaj se je nekoliko opomogel, je dvignil papir, ga razvil in z drhtečim glasom oznanil:

»Gospoda!... To mora biti res listina prav posebne važnosti!... Naslov sicer res ni čitljiv, pač pa lahko natanko preberem konec: ‚Po milosti vsemogočnega, ki vanj zaupam...‘«

»To nima nobenega smisla,« se je prekinil Juve; »sicer pa poslušajta dalje: ‚S to strašno krivdo nočem umreti... Nočem učakati, da me bo umoril, in mi tako za večno zavezal jezik... To priznanje moram napisati — in povedala mu bom, da sem ga skrila na varnem kraju... Da, samo jaz sem kriva strašne smrti nesrečnega igralca... Da, Valgrand je s krvjo poplačal Gurnovo krivdo... Jaz sem poslala Valgranda na šafot, da bi rešila Gurna... Gurna, morilca lorda Belthama. Gurna, ki sem tolikokrat o njem mislila, da je morda Fantomas!...‘«

Juve je bral s tresočim se glasom, vendar razločno. Pri zadnjem stavku je pošteno zajel sapo.

»Dalje, dalje!« ga je priganjal preiskovalni sodnik.

»Pismo«, je naposled spregovoril Juve, »...pismo je podpisala lady Belthamova!...«

Ko je Fuselier zaslišal to ime, je prebledel ko zid.

»Lady Belthamova... lady Belthamova, pravite? Ali je to mogoče, Juve?«

Nemo je pokazal s prstom na podpis; preiskovalni sodnik ni bil tedaj nič manj razburjen ko policijski komisar.

»Lady Belthamova!« je komaj slišno potrdil Juve.

Doktor Ardel, ki ni vedel, zakaj sta se Juve in Fuselier tako razburila spričo tega imena, je postal radoveden... Šele čez nekaj trenutkov se je spomnil strašne tragedije pred tremi leti, ki še do današnjega dne ni popolnoma pojasnjena, čeprav je policija z nadčloveškim naporom stikala za storilci.

»Lady Belthamova!...«

Juve se je zamislil v minile dni. V duhu je zagledal vitko Angležinjo, ki ji je Gurn umoril moža...

Torej leži zdaj pred njim svetovnjaška dama, ki jo je zagrizeno zasledoval in ji javno pred sodnijo očital, da je zaveznica lordovega morilca.

Spomnil se je, da je ta premetena lady Belthamova poslala igralca Valgranda namesto Gurna na morišče...

Juve je bil — saj vemo — trdno prepričan, da je bila lady Belthamova Gurnova ljubica. Gurn je bil po njegovem prepričanju in po prepričanju mnogih — sam Fantomas... Tisti Fantomas, ki ga že leta in leta neprestano zasleduje, tisti Fantomas, ki uradna policija vanj ne veruje, tisti Fantomas, ki bo že še dokazal, da živi...

Med tem razmišljanjem se je zdajci spomnil umora v Frochotu...

»Zdaj vidim to dramo v prav drugačni luči... zdaj je menda dosežen tragični višek... Lady Belthamova!... Fantomas!...« je nerazumljivo mrmral Juve predse.

Ako sta ta dva hudodelca le količkaj v zvezi s hudodelstvi poslednjih mesecev, ne bo smel počivati prej, dokler ne bo uganke popolnoma razvozlal.

Juvova starešina, gospod Parquet in Fuselier, nista hotela nikoli verjeti, da Fantomas živi, zato tudi nista nikoli priznala, da utegne Gurn biti Fantomas in hkratu ljubček lady Belthamove, zlasti sta se pa z vsemi štirimi otepala domneve, da bi bil Gurn utekel roki pravice. Samo dva sta vedela resnico: Fandor in Juve!... Njima je ime »lady Belhamove« pomenilo toliko ko Fantomas.

Zmerom znova je prebiral Juve nenavadno pisanje..

Morilec

Nadaljevanje s 4. strani

»da vas rešim môre, ki nas vse že tri dni teži. Umor lady Durhamove je pojasnjen.«

Francoz, ki je med jedjo zmerom tako zahrbtno držal nož v rokah, je stopil korak naprej.

»Aha,« je tedaj nekdo naglas dejal, »zdaj se bo prostovoljno predal...«

»Strašni umor,« je nadaljeval kapitan in se nasmehnil Francozu, »je pojasnjen. Morilec je...«

Kapitan si je malo oddahnil in nadaljeval:

»... v rokah pravice. Na parniku ‚Mariani‘ so ga davi prijeli; torej ga ni na naši ladji. Hvala Bogu...«

Nastala je splošna zmeda. Vsi so obkolili Francoza.

»Kdo ste, gospod?...«

»Nadzornik pristaniške policije iz Saigona.«

V tistem trenutku je na dveh koncih dvorane nastala gosta gneča. Časnikar Thomson in ravnatelj Müller sta si skočila v lase.

»Obrekovalec, nesramni!« se je repenčil časnikar.

»Pošast predrzna!«

»Gangster!«

Neka dama se je začela cmeriti.

»Dame in gospodje,« je svečano spregovoril kapitan, »pomirite se. Res ne bi rad doživel, da bi pristali v Sydneyju z morilcem na palubi...«

Radio Ljubljana

od 18.-24. oktobra 1936

NEDELJA, 18. OKTOBRA

8.00: Vesel nedeljski pozdrav (plošče) ■ 8.30: Telovadba (15 minut za moške, 15 minut za ženske, vodi gosp. prof. Marjan Dobovšek) ■ 9.00: Čas, poročila, spored ■ 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve ■ 9.45: Verski govor (g. ravnatelj Jože Jagodic) ■ 10.00: Pesmice za kratek čas. Sodelujejo: sestre Stritar, Ježek in Jožek in plošče. ■ 11.30: Otroška ura: Gašperček — lutkovna igra ■ 12.00: Koncert Radijskega orkestra ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Plošče po željah ■ Oddaja prekinjena od 14. do 17. ure ■ 17.00: Kmet. ura: 50letnica kmet. šole na Grmu (gosp. ing. Ivo Zupanič) ■ 17.20: Ura lahke glasbe: Sodelujeta: Trboveljski pevski jazz in Radijski orkester ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Radio v službi nacionalne propagande ■ 19.50: Slovenska ura: Poje a) Akademski pevski kvintet in b) Po Goriškem v 18. stoletju (gosp. dr. Joža Lovrenčič) ■ 20.30: Orglice in harmonika (gg. Petejan in Stanko) ■ 21.15: Zdravice (poje Akademski pevski kvintet) ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Radijski jaz. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK, 19. OKTOBRA

12.00: Valčkova ura (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Ruske zborovske pesmi (plošče) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Zdravniška ura: O zraku (g. dr. Anton Brecelj) ■ 18.20: Lahka glasba na dveh klavirjih (plošče) ■ 18.40: Kulturna kronika: Slovenska narodna pesem (g. Franc Marolt) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Magistrov šramel kvartet ■ 21.00: Koncert Radijskega orkestra ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Plesna glasba. Sodelujeta g. Mirko Premelč in Radijski jazz ■ Konec ob 23. uri.

TOREK, 20. OKTOBRA

11.00: Šolska ura: Zakaj moram biti zdrav (g. dr. Franta Miss) ■ 12.00: Sprehod po Balkanu (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Baletna glasba (plošče) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Pester spored (Radijski orkester) ■ 18.40: Kazen v sodobni šoli (g. dr. Stanko Gogala) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Ante Starčević in okupacija Bosne (Krešimir Kovačić), Zagreb ■ 19.50: 10 minut zabave: Foxl mukiton novosti ■ 20.00: Mali oglasi. Izvirna zabavna igra v 3. dejanjih. Spisal Josip Daneš. (Igrajo člani Nar. gled. v Ljubljani) ■ 21.00: Jesenski motivi v glasbi (Radijski orkester) ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Zvoki za oddih Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

SREDA, 21. OKTOBRA

12.00: Reproduc. citraški koncert ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Mladinska ura: Spoznajmo glasbila! (razlaga g. dr. A. Dolinar, igrajo člani radijskega orkestra) ■ 18.20: Mladinska ura: Ročno delo (gosp. Zdravko Omerza) ■ 18.40: Pogled v sodobno Rusijo (g. dr. Ivan Ahčin) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: O slovenski solistični pesmi (gosp. prof. Slavko Osterc), Ljubljana ■ 19.50: Uvod v prenos ■ 20.00: Prenos iz ljubljanske opere. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmar), v II. odmoru: Čas, vreme, poročila, spored ■ Konec ob 23. uri.

ČETRTEK, 22. OKTOBRA

12.00: Ob modrih vodah havajskih (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Jožek in Ježek ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Pester spored (Radij. orkester) ■ 18.40: Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Predavanje Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, Beograd ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Večer Antona Hajdriha. Uvodno besedo govori msgr. Viktor Steska, poje Akademski pevski kvintet ■ 21.00: Jan Paderevski igra (plošče) ■ 21.30: Koncert Radijskega orkestra ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Iz dalinega orienta (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

PETEK, 23. OKTOBRA

11.00: Šolska ura: Od modela do kipa (g. Niko Pirnat) ■ 12.00: Odmevi iz naših krajev (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Vesel opoldanski koncert (Radijski orkester) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Ženska ura: Kako naj bi se spremenila zakonodaja v prid žene (ga. dr. Donata Capuder ■ 18.20: A. Roussel: Pajkova pojedina (plošče) ■ 18.40: Narodnost — podlaga duhovne kulture (g. Etbin Bojc) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Pomen zgodovine v življenju poedincev (dr. Albert Bazala), Beograd ■ 19.50: 10 minut zabave: Komarji — humoreska (g. V. Bitenc) ■ 20.00: Skladbe in priredbe Josipa Rahe-Rajheniča, igra Radijski orkester ■ 21.15: Ruski sekstet ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Kmečki trio igra na ploščah ■ 22.30: Angleške plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA, 24. OKTOBRA

12.00: Plošča za ploščo — pisana zmes pesmic veselih in godbe za ples ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Plošča za ploščo — pisana zmes pesmic veselih in godbe za ples ■ 14.00: Vreme ■ 18.00: Za delopust (Radijski orkester) ■ 18.40: Kaj prispeva izvenšolsko življenje za spolno vzgojo, g. dr. Karel Ozvald) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nac. ura: Književniki Podrinja (Višeslava Čuričić, Beograd) ■ 19.50: Pregled sporeda ■ 20.00: Zun. politični pregled (g. dr. Alojzij Kuhar) ■ 20.20: Belokranjska trgatev. Besedilo napisal Jože Schweiger, vodstvo Jože Zupan. Sodelujejo čl. rad. igr. družine, belokranjski akademiki in gosp. Stanko s harmoniko ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: „Hopsasa — Tralala! (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

Poravnajte naročnino!

Vse vrste oblek, nepremočljivih Hubertusov, plaščev, perila itd., si nabavite po zelo nizki ceni pri

Preskerju

Sv. Petra cesta štev. 14

POZOR GOSPODINJE!

Najceneje ste postreženi s **KURIVOM** pri tvrdki **RUDOLF VELEPIC** trgovina s kurivom LJUBLJANA VII. Sv. Jerneja cesta 25 TELEFON 2708

Prvi poskus stalni odjem

Prihajamo zopet z modnimi novostmi za jesensko sezijo

Velemanufaktura A. & E. Skaberné Ljubljana

Radio modeli letošnje sezije so senzacija tako v kvaliteti, kakor v ceni in ugodnih pogojih

ORION so aparati za Vas!

Obrnite se na tvrdko

RADIOVAL Ljubljana Dalmatinova ul. 13 Tel. 33-63

Remington

15 novih modelov vodi zopet na trgu pisalnih strojev

Prodajamo tudi na dolgoročno odplačilo po nepovišanih cenah

Remington model „Junior“ je mali v kovčegu, lepo opremljen — družinski — potniški in pisarniški stroj. Nizka cena dovoli vsakomur, da si ta pisalni stroj takoj nabavi

Zahtevajte ponudbo, prospekte in neobvezno predavanje od:

Gen. zast. Remington tvornice tt. **MATADOR**, Zagreb, Ilica 5
Zastopnik za Ljubljano in okolico: Ivo Klarić, Ljubljana, Kolodvorska 28/II.
Razstava in prodaja strojev: Tehnik, J. Banjai, Ljubljana, Miklošičeva 20 Tel. 34-19

MALI OGLASI

Male oglase socialnega značaja računamo po 25 par za besedo, trgovske in podobne pa po 50 par za besedo. Preklici in trgovsko-obrtniški oglasi, ki nimajo prodajnega značaja, stanejo po 1 Din za besedo. — Za vsak mali oglas je treba še posebej plačati davek v znesku 1'50 Din. Kdor želi odgovor, dostavo po pošti ali če ima oglas šifro, mora doplačati še 3 Din. — Mali oglasi se plačajo vedno vnaprej, in sicer po poštni nakaznici, po poštni položnici na ček račun »Družinski tednik« uprava, Ljubljana 15.393, ali pa v znamkah obenem z naročilom.

Informacije

Vsaka beseda 1 Din. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

IŠČE SE STREŽNICA ki zna lepo prati perilo in nogavice ter fino krpati. Ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod šifro »Natančna«.

POSOJILO BREZ POROKOV dajemo državnim samoupravnim uradnikom ter upokojencem. Pišite na upravo pod »Amortizacijska«.

INTIMNI ŽENSKI KOLEDAR, velikost notesa, 180 strani mora imeti vsaka dozorela žena da se pouči, kako se lahko brez fizične ali moralne škode na versko in medicinsko neoporečen način trajno izogiba spočetja. Po povzetju Din 20'— Zaloga v Ljubljani: Kati Voda Medvedova 8: dobi se tudi v Ucit knjigarni in v trafikah nasproti »Rios, Slamiča in v trafiki na Tyrševi c. 53.

Službe

Vsaka beseda 25 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

MIZARSKI POMOČNIK in šofer z izpitom, zmožen vseh stavbenih del in politirar, star 28 let, išče službo Ponudbe na upravo »Družinskega tednika« pod: »Nekadilec.«

16 LET STAR FANT, z dvema z uspehom dovršenima gimnazijama, bi se rad izučil za ključavničarja. Korošec Ladko, Dolenja vas štev. 45, p. Zagorje ob Savi.

Dopisovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

KMEČKI SIN, star 34 let, zdrav, lepe zunanjosti, izobražen, priden in trezen, želi poročiti inteligentno in zrelejšo gospodično z nekaj premoženja. Ponudbe pod: »Nazaj k rodni zemlji in preprostosti!«

DVA MLADA PRIJATELJA, prijetne zunanjosti, želita poznanstvo potom dopisovanja z mlajšima gospodičnama prijetne zunanjosti iz dobre družine. Ženitba ni izključena. Ponudbe na »Družinski tednik« pod: »Iskrena prijatelja.«

V SVRHO NEDELJSKIH IZLETOV želi resnega znanja inteligenten, simpatičen gospod z istotako gospodično, najraje iz Kranja ali okolice. Dopise pod: »Izleti«.

TRGOVSKI POMOČNIK želi spoznati pošteno in značajno dekle v starosti do 28 let. Le resne dopise na upravo pod: »Hrepenenje po tihi sreči.«

STAREJŠI LOČENEC, zdrav in soliden, z lastno tridružinsko hišo, išče pošteno tovarišico, če mogoče z majhnim kapitalom in koncesijo za trgovino. Upokojenka ni izključena. Dopise pod: »Pacifist Maribor.«

33 LETNI POSESTNIŠKI SIN, bivši podoficir, lep, zdrav, abstinent, s srčno izobrazbo (izven vsakdanjosti) delaven in varčen, želi znanja z zrelejšo inteligentno in preprosto gospodično, z nekaj premoženja, katera bi imela veselje do kmetijstva v svrho ženitve, ozir. prevzetja (nakup) lepe domačije. Znanje nemščine zaželjeno. Ponudbe na upravo pod: »V delu je rešitev.«

UČITELJICA 26 LET, čedne zunanjosti dobra gospodinja, želi postati dobra ženka in mamica. Dopisovati želi le s plemenitim inteligentom od 28 do 35 let, v državni službi, ki naj odgovori na upravo neanonimno pod: »Le, če bo možna tem potom sreča!«

Stanovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed

SOBO ALI SOBICO iščem za stalno v bližini glavnega kolodvora po možnokti s centralno kurjavo in strogo separiranim vhodom. Dopise na oglasni oddelek »Družinskega tednika« pod »Označba cene«.

Kozmetika

Vsaka beseda 25 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

IZPADANJE LAS IN PRHLJAJ prepreči samo znano sredstvo **Voda iz kopriv**. Lasje postanejo spet bujni, vrne se jim lesk in postanejo popolnoma zdravi, če jo redno dvakrat na teden uporabljate. 1 steklenica z navodilom stane Din 30'—. — Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior. Zagreb. Ilica 34

LEPE DEKLIŠKE PRSI dobi lahko vsaka žena tudi v najtežjih slučajih že v kratkem času, če se masira s čudežnim eliksirjem »Eau de Lahore«. 1 steklenica z natančnim navodilom stane Din 40'—. Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior Zagreb. Ilica 34

BARVANJE LAS ni več potrebno pri strokovnjakih, ker si jih z Oro-barvo za lase, ki jo dobite v črni, rjavi, temnorjavi svetlorjavi in plavi barvi, lahko vsakdo sam barva in je postopek zelo enostaven in stalnost barve zajamčena. 1 garnitura z navodilom stane Din 30'— Po pošti razpošilja parfumerija Nobilior Zagreb Ilica 34.

ESENCA IZ KOPRIV je že davno preizkušeno najboljše in najzanesljivejše sredstvo proti prhljaju in izpadanju las. Slabi in zanemarjeni lasje dobe v najkrajšem času mladostno bujnost in lesk. Steklenica z navodilom Din 30'—. — Naroča se pri: Nobilior parfumeriji. Zagreb Ilica 34

Prodam

Vsaka beseda 25 ali 50 par. Davek 1'50 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

POHIŠTVO. Več šperanih sob na zalogi, orehova korenina od 3.400 Din naprej Kuhinjske kredence od 370 Din naprej pri Lancoš D. Wolfova 12.

GOSPODINJE — pozor!

Skoraj nove šivalne stroje „Singer“, „Pfaff“, „Gritzner“, in druge za polovično nakupno ceno dobite edino pri „PROMET“ (nasproti Križanske cerkve)

Izdaja za konzorcij »Družinskega tednika« K. Bratuša, novinar. Odgovarja Hugo Kern, novinar. Tiska tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani; za tiskarno odgovarja O. Mihalek, vsi v Ljubljani.